

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odosłanie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej zrana do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej zrana do 1-ej po południu.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9—Telefon Redakcji 268.— Telefon administr. 517.
W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garbontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.
Nekrologja: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petiowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia: za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop.
Nadesłane: za jeden wiersz garbontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do *Kurjera* przyjmuje także Kantor własny *Kurjera* w Łodzi.

Nadesłane.

S. Rogulski naucz. buchalt. Niecała 4.

— W kościele św. Jacka (po-dominikańskim) jutro, o godz. 7-ej zrana, odprawiona będzie przed ołtarzem Matki Boskiej Różańcowej uroczysta wotywa na intencję braci i sióstr bractwa Różańca św. z odśpiewaniem litanji i procesji.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-ej zrana, w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha (po-paulińskim) odprawiona będzie solenna ku Jej czci wotywa.

— Jutro, o godzinie 9-ej zrana, w kościele św. Anny (po-bernardyńskim) odprawiona zostanie solenna wotywa z wystawieniem N. Sakramentu w puszcze i procesją na intencję areybractwa czci Niepokalanego Serca N. Panny Marii.

— W kościele św. Marcina (po-augustjańskim) jutro, o godz. 10-ej zrana, odprawiona będzie przed ołtarzem św. Tekli druga ku jej czci nowenna z wystawieniem N. Sakramentu w czasie wotywy.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Leżą dziś już przed nami rozporządzenia gabinetu przedlitawskiego z d. 12-go b. m., zaprowadzające w Pradze czeskiej, tudzież w powiatach okolicznych Weinberge, Carolinenthal i Smichow tak zwany „mały stan obywateli”.

Pierwsze z rozporządzeń, podpisane przez wszystkich ministrów, orzeka, że na mocy zatwierdzonej przez cesarza uchwały rady ministrów z d. 22-go

sierpnia na całym powyżej wymienionym obszarze zawieszają się moc obowiązująca artykułów 12 i 13-go ustawy konstytucyjnej o ogólnych prawach obywateli z d. 21-go grudnia 1867-go r.

Drugie rozporządzenie, tegoż samego dnia datę noszące i przez wszystkich ministrów przedlitawskich podpisane, zawieszają w rejonie praskiego sądu krajowego na przeciąg jednego roku od chwili ogłoszenia działalność sądów przysięgłych w zakresie zbrodni i przestępstw popełnionych w druku, tudzież zdrady stanu, naruszenia spokojności publicznej, powstania i rokoszu, gwałtu publicznego, naruszenia religii, morderstwa, ciężkiego uszkodzenia ciała, pogardliwego lekceważenia rozporządzeń władzy i podżegania, a wreszcie zagrażającego bezpieczeństwu publicznemu używania środków wybuchowych.

Przytoczony w pierwszym rozporządzeniu paragraf 1-szy ustawy z d. 5-go maja 1869-go r., na mocy którego zawieszenie praw konstytucyjnych nastąpiło, opiewa:

„W razie wojny, tudzież w razie rychłego wybuchu kroków wojennych, dalej w razie wewnętrznych zaburzeń, tudzież skoro na większą skalę powtarzają się mieszczące w sobie istotę zdrady stanu albo zagrażające konstytucji państwa lub bezpieczeństwu publicznemu wiechrzenia, mogą czasowo i na ograniczonych obszarach wedle przepisów niniejszej ustawy na mocy artykułu 20-go ustawy konstytucyjnej z d. 21-go grudnia 1867-go r. o ogólnych prawach obywateli postanowienia artykułów 8, 9, 10, 12 i 13-go zupełnie lub częściowo być zawieszone, jak również na mocy artykułów 8-go i 9-go niniejszego prawa rozporządzenia wyjątkowe dla sprężystszego wykonywania władzy policyjnej i sądowej wydane.”

Zawieszone na mocy artykuły 12 i 13-ty ustawy

konstytucyjnej o ogólnych prawach obywateli opie wają:

„Artykuł 12-ty: Obywatele państwa austriackiego mają swobodne prawo zgromadzania się i zawiązywania stowarzyszeń. Wykonywanie tych praw uregulowanem jest bliżej w ogólnych ustawach.

„Artykuł 13-ty: Każdy ma prawo do swobodnego wyrażania swojej opinii słowem, drukiem albo plastycznym umysłowniem w obrębie granicy naznaczonej przez ustawę. Prasa nie podlega cenzurze ani koncesji. Administracyjne zakazy pocztowe nie mają zastosowania do druków publikowanych w obrębie państwa.”

O pierwszym wrażeniu, wywołanem publikacją rozporządzeń ministerjalnych, donoszą z Pragi czeskiej pod d. 13-ym b. m.:

„Opublikowanie plakatami rozporządzeń nastąpiło dzisiaj po godzinie 3-ej w nocy. Atłaszerom towarzyszyły organy bezpieczeństwa publicznego z najeżonymi bagnietami. Ulice od najwcześniejszego ranka przepełnione są tłumami ciekawych. Ludność była do pewnego stopnia przygotowana na krok hr. Taaflego po zejściu z przedednia urodzin cesarskich. Podczas wczorajszego zgromadzenia w restauracji Chodera, dokąd schronili się ci, którzy pragnęli uczestniczyć w rozpędzonym przez policję bankiecie na wyspie św. Zofji, śpiewano marsylankę i hymn ruski. Klub młodoczeski w Smichowie wydał wczoraj w ozdobynej formie reskrypt cesarski z d. 12-go września 1871-go r. Policja wszakże skonfiskowała go i odbyła w lokalu klubowym rewizję.”

Dzisiaj w Grenobli złożą zwłoki generała Miribela do grobu. Winniśmy w tej chwili czytelnikom naszym naszkicowanie główniejszych epizodów tego żywota tak wielce zasłużonego dla Francji.

ELEKTRYCZNOŚĆ.

(Korespondencja specjalna *Kurjera Warsz.*)

XVII.

Chicago, dnia 23-go sierpnia.

Jakże nie marzyć, gdy cicha noc letnia roztoczy swe cienie, po niebie usianem chmurą gwiazd migotliwych płynie księżyc srebrnolicey, a lekki wietrzyk nuci piosenkę wśród liści drżących?

Jakże nie marzyć, gdy barwne kwiaty, trawy bujne, ziemia rodzicielka, zwilżane łzami rosy, wydzielają zapach odurzający, gdy po gładkich wodach suną wiotkie gondole, a zdala błyszczą światła białego miasta?

Jakżeż nie marzyć? Przebaczenie więc, żem zapomniał o obowiązkach dziennikarza i dumam, przechadzając się po krętych ścieżkach uroczej, leśnej wyspy, tej wdzięcznej oazy, rozpostartej wśród lagun wystawowych.

Tłum pobiegł tam daleko, ku placowi przed gmachem administracji, gdzie grają orkiestry, wybuchają ognie sztuczne i grzmia okrzyki radości. Kiedy niekiedy więc tylko przesuwają się obok mnie kilka milczących postaci, gdzieś tam tylko spostrzegam w cieniu drzew, na ławeczce, parę zakochanych.

Cicho tu i dobrze. Siedziałem brzegiem laguny. Ponad głosem sitowiem snuły się mgły lekkie, opalowe i nie wiem, czy to blade promienie księżyca, czy też podmuch wiatru ożywiły je nagle.

Długie smugi białawe uniosły się ku niebu, złączyły z sobą, przybrały kształty ludzkie. Cudowna postać świetlana, muskając krajem długiej szaty ciemne wody lagun, zawisła w powietrzu. Nad czołem jej zabłysła gwiazda promienista.

— Chodź—rzekła, wskazując ręką kierunek.

— Kto jesteś?—spytałem trwożny.

— Jestem gwiazdą przewodnią, światłem w ciemności, duchem postępu.

— Duch nie ma kształtów.

— Ze mgły jestem i blasków księżycowych, ująć mnie, ogarnąć nie zdołasz.

— Wszak widzę cię?

— Tak widzisz, jak każde pojęcie: wyraz nie rzecz. Patrzysz oczyma wyobraźni.

— Więc ciebie nie ogarnąć nie zdoła?

— Wy, ludzie, mnie nie ogarniecie, choć jestem wciąż pomiędzy wami, choć odkrywam jedne po drugich tajemnice przyrody, daję wam skarby niezliczone za trud i pracę...

— Gdy jednak ostatnią tajemnicę odkryjesz, będziesz ogarnięta.

— Nie, gdyż tajemnica ta ostatnia, najwyższa, sprawdzian czynów i dążeń waszych, nie w moich ręku spoczywa. Jest coś wyższego nademnie, straszne wielkością i rozumną siłą, nieskończone i dla umysłu nieoparte a jednak w najdrobniejszym robaczku widoczne. To coś, do którego wiecznie dążycie, a którego nigdy nie dosięgniecie, to—prawo rządzące światem, opatrność...

— To Bóg!

— Więc milcz i chodź, zobaczysz cuda.

Ruszyłem po drodze kwiecistej, a przedemną płynął duch jasny i cichy. Nagle zatrzymał się, wskazał ręką na pałac osrebrzony blaskami księżyca i zniknął. Wrota stały otworem, potoki światła lały się z nich na ziemię. Wszedłem.

Nad głową moją szybowały błyskawice, tysiączne światła grały kolorami, niewidoczna ręka kreśliła ogniste napisy, a szum głuchy, potężny rozlegał się dokola. Zdawało mi się, że słyszę niewidzialne chóry, że czuję powiew skrzydeł obok siebie, że jestem w zaczarowanym świecie. Niestety, oczy me padły na podługowatą ciemną skrzynkę, przy której wisiała rurka gumowa o dwóch końcach, nad nią zaś wiśniał kawałek papieru z napisem:

„Wyjāti z operetki „Mikado.” Wpuść nikla (5 cent.) do otworu i słuchaj.”

Znajdowałem się przed automatycznym fonografem Edisona.

Marzenia pierzeły. Wyjawszy ołówek z kieszeni, zacząłem notować. Wszedłem poprostu do gmachu elektryczności.

Otoczają mnie rzeczy zadziwiające, prawdziwe cu-

da nauki. Oto na przykład ta wysoka, biała kolumna w samym środku gmachu.

Stoję, by się jej przypatrzeć, gdy nagle, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej, zjawia się na niej sznur czerwonych światełek, sięgający od podstawy do szczytu. Za nim drugi żółty, trzeci niebieski, czwarty biały wyskakują kolejno. Pomiedzy nimi szubują inne światelka ukosem, to w tę, to w ową stronę, aż nareszcie cała kolumna płonie tysiącami ogników, tworzących dziwnie desenie. Jeszcze chwila i zaczynają one istny taniec. To niktą, to pojawiają się, to migocą, to skaczą z miejsca na miejsce, wywołując z ust widzów okrzyki podziwu. Radbym patrzeć dłużej, lecz migotanie to tak męczy oczy, że odwracam się i przez długi czas nie widzę nic, prócz czarnych płatków, skaczących zapamiętałe przede mną.

Oprzytomniawszy trochę, spostrzegam drugą kolumnę, złożoną całkowicie z lampek żarowych najrozmaitszych kolorów. Tu kregi światła, wychodzące z pod ziemi, podnoszą się wolno do szczytu kolumny i, wystrzeliwszy tam w mgiełce oka czterema długimi błyskawicami, zamieniają się gdzieś daleko w kule ogniste.

Na wszystkich ścianach błyszczą ogromne świetlane napisy. Gdzieś tam długie paleczki wystające ze skrzyń, zawierających mechanizmy, dotykając się misternie ułożonych lampek, wypisują firmy wystawców. Przysiągłbym, że to ręka ludzka pisze.

W całym gmachu błyszczy takie mnóstwo lamp wielkich i małych, białych i kolorowych, że kawałka cienia nie widać. A jednak nie czuję gorąca. Coby to było, myślę sobie, gdyby zamiast tych wszystkich lamp elektrycznych, zapalono tutaj światła gazowe? Popiekliby się chyba ludziska. O to jednak niema obawy. O gazie bowiem zapomniano w Chicago prawie zupełnie. W niektórych tylko dzielnicach i starszych domach panuje on jeszcze czasowo. Dalej zaś na zachodzie, w nowopowstających miastach, jest on zupełnie nieznany, to też przybywający ztamtąd goście wystawowi, zatrzymując się dla oszczędności w małych, taniach hotelach, gaszą zwykle płomień gazowy przez dmuchnięcie i zaczadają się lub płacą kilka dolarów za gaz zmarnowany.

Miribel urodził się d. 14-go września 1831 r., byłby przeto onegdaj ukończył 62 lat życia. Jako podporucznik artylerji konnej wysłany był w maju r. 1855-go do Krymu, gdzie uczestniczył w szturmie na Sebastopol. W r. 1859-ym pod Magentą uzyskał krzyż legji honorowej, pod Solferino odniósł ciężką ranę. Uczestniczył również w wyprawie meksykańskiej. W roku 1867-ym mianowany był członkiem komisji międzynarodowej w Petersburgu, która uregulować miała kwestję pocisków wybuchających, następnie był *attaché* wojskowym przy ambasadzie francuskiej w Petersburgu. We wrześniu r. 1870-go powrócił Miribel do Paryża i otrzymał nominację na komendanta artylerji przy jednej z dywizji paryskich. Objawiając wkrótce dowództwo brygady pieszej, odznaczył się w bitwach pod Champaign i Buzenvae.

W r. 1877-ym obecny był na manewrach cesarskich nad Renem i wkrótce potem otrzymał nominację na szefa sztabu jeneralnego; w dwa lata później przeniesiono go wszakże na komendanta artylerji do Orleanu. W r. 1881-ym powołano powtórnie Miribela na urząd szefa sztabu jeneralnego i teraz wszakże po upadku Gambetty (w styczniu 1882) urząd ten wkrótce opuścił. Powołanie na ten najwyższy posterunek wojskowy oficera zbyt młodego i podejrzanego o sympatie monarchiczne obudziło żywe protesty opinji publicznej i dało nawet watek do burzliwego posiedzenia izby z d. 13-go grudnia 1881-go r.

Odtąd piastował Miribel szereg wysokich funkcji w armji francuskiej, które należały właśnie do zakresu działania szefa sztabu armji. Jako „inspektor jeneralny robót artyleryjskich dla ufortyfikowania wybrzeży”, jako „członek najwyższej rady wojennej”, jako „członek komitetu artyleryjskiego”, był on właściwie szefem sztabu jeneralnego, mimo, że nie nosił tytułu.

Freycinet mianował Miribela, pomimo nowych krzyków prasy republikańskiej, w październiku r. 1888-go komendantem szóstego korpusu, w d. 6-ym maja 1890-go r. nareszcie (po raz trzeci) szefem sztabu jeneralnego armji przy ministerjum wojny. Zasługi Miribela około ufortyfikowania granicy wschodniej państwa są niespożyte.

Br. Z.

Czy to nie lichwa?...

Nie my pierwsi stawiamy to pytanie. Znalazło się ono niezbyt dawno na łamach dziennika petersburskiego *Nowoje wremia*, który, omawiając działalność lombardów prywatnych, jak się łatwo domyśleć, dał

odpowiedź twierdzącą. Odtąd, o ile pamiętamy, nikt sprawy tej nie poruszył, a jednak zasługuje ona na pilniejszą uwagę.

W istocie, łatwo zrozumieć wątpliwości, jakie zrodzić się muszą w umyśle każdego, kto zechce zestawieć świeżo wydane prawo o lichwie z czynnościami lombardów. Prawo z d. 22-go lipca 1893-go r. wyraźnie ustanawia stopę legalnych procentów, uważając jako nieprawne te wszystkie, które przenoszą 12% rocznie. Już nawet zdążono ukarać na drodze kryminalnej pewne jednostki za zbytnią skłonność do zaokrąglania swoich zysków skromnym dochodzikiem sto za sto, a tymczasem lombardy prywatne pod firmą operacji legalnych nie przestają ściągając od swych klientów odsetek, z których najniższe wynoszą 1½%, miesięcznie, a najwyższe zbliżają się do umiłowanej przez lichwiarzy normy: „sto za sto”. Wprawdzie od czasu, gdy do spraw lombardów prywatnych zaczęły się mieszać komisje rządowe oraz władze policyjne, postarano się o zachowanie pewnych pozorów, ale, ściśle rzeczy biorąc, wszystko pozostało po staremu. Zmianie uległa tylko forma; na kwitach figuruje 1% odsetek, natomiast urosła stopa wynagrodzenia za przechowanie i znów w sumie otrzymujemy te same 2, 3, 4, 5 itd. procentów rocznie. Pozostaje tedy zupełnie uzasadnione pytanie, dlaczego pobieranie w lombardach 48, 60 i więcej procentów od pożyczek nie jest uważane za lichwę? Wszak, jeśli się nie mylimy, prawo przewiduje nawet „ukrywanie procentów lichwiarskich za pomocą włączania ich do kapitału, pobierania opłat za przechowanie itd.”?

Naszem zdaniem wysokie procenty, pobierane w lombardach prywatnych, zasługują bezwarunkowo na nazwę lichwiarskich i z tego tytułu powinny być koniecznie zredukowane do norm właściwych pod groźą odpowiedzialności sądowej. Nie bowiem nie uzasadnia tej wysokości odsetek, oprócz chyba nadmiernie rozwiniętego apetytu w kierunku ciągnięcia zysków kosztem klientów, znajdujących się w potrzebie. Przeciwnie, zwykły lichwiarz, obracający kapitałem na 48 i 60 procent, może się jeszcze powołać na ryzyko, które bezwarunkowo w obrotach pieniężnych wpływa na wysokość procentów. Jakkolwiek rzadko, zdarzały się jednak wypadki, iż lichwiarze tracili część swego kapitału, umieszczonego w wekslach, więc chociaż mieli przynajmniej pretekst do osłaniania uprawianego wyzysku. W lombardach jednak rzecz się ma zupełnie odmiennie. Tutaj wierzytel ma pewność prawie bezwzględna, że odbierze swój kapitał i procenty, przez czas bowiem trwania pożyczki staje się posiadaczem zastawu. Zdawałoby się, że w takich warunkach procent powinien być

niższym nawet od hypotecznego, gdyż i tam ryzyko jest daleko większe. Tymczasem dzieje się wprost inaczej: zaliczenia lombardowe, z zupełną gwarancją kapitału, postawione zostały na równi z pożyczkami lichwiarskimi, gdzie kapitał bądźco bądź narażony jest na pewne ryzyko. Właściciele lombardów powołują się na koszty administracji, przechowania zastawów itd. Zdaje się, że wszystkie te wydatki mogłyby się zmieścić znakomicie w 12%, gdyby przedsiębiorcy chcieli kontentować się zyskiem normalnym, równym hypotecznemu, choć pewniejszym, a o wiele wyższym, aniżeli może go zapewnić posiadanie papierów procentowych.

Nikt nie wymaga, aby lombardy prywatne stały się instytucjami filantropijnymi. Bynajmniej, każdy rozumie, że są to przedsiębiorstwa finansowe, ale każdy też ma prawo żądać, aby nie były legalnie tolerowanymi „interesami” lichwiarskimi. Tymczasem lombardy brawują publicznie wszelkimi cechami lichwy. Jest tu i wyzyskanie chwilowej potrzeby dłużnika, i narzucenie mu dowolnych warunków umowy (szacunek zastawu) i wysokie wreszcie procenty. Pomijając już cały szereg spekulacji zakulisowych, jakie uprawiają niektóre lombardy, zwracamy tylko uwagę na punkty najgłośniejsze. Ale i tych jest dosyć, aby uzasadnić postawione na wstępie pytanie: czy to jest lichwa?

Jak wspomnieliśmy wyżej, sprawę lombardów prywatnych poruszano kilkakrotnie, ale jej nie rozwiązano. Kto wie, czy teraz nie byłaby odpowiednia pora powrócenia do tej sprawy raz jeszcze. Ze wszystkich zaś środków, jakie możnaby tu zastosować, niewątpliwie najskuteczniejszym byłoby przeciwstawienie jaknajszerszej rozwiniętych operacji lombardu miejskiego. To samo powiedziećby można i o prowincji, gdzie jawnie lub w ukryciu funkcjonują „fanciarze” — najgorszy może rodzaj lichwiarza. Drobną kredyt jest niezbędny, lecz kredyt ten powinien być tani, jeżeli ma przynosić korzyść dłużnikowi. Teraś zaś bogacą się jedynie wierzyciele.

K. W.

Notatki naukowe.

I.

Mikroby, mikroby i jeszcze raz mikroby...

Nawet metal nie jest wolny od tych tajemniczych żyjątek, tak trudnych do poznawania, niepochwytanych okiem. Słynny zoolog, Rafael Dubois, powie wam, iż nawet pleśń na brzoźnie, którą uważano przez tyle wieków za czynnik niedokwaszenia dobrowolnego, jest rezultatem czynności specyficznych grzyba rodzaju *Mycelium*, który żyje kwi-

we wystawy towarzystw telegrafów podmorskich, pełne aparatów, lin, drutów i modeli okrętów takich jak „Great Eastern”, który w r. 1866-ym pierwszy połączył linią telegraficzną oba brzoźnie Atlantyku; dalej pokoje kilkudziesięciu czasopism, poświęconych specjalnie elektryczności; niezliczony wybór przyrządów elektrycznych leczniczych i na koniec wystawy państw obcych, pomiędzy którymi pokaźnie wystąpiły dwa tylko, a mianowicie: Francja i cesarstwo niemieckie.

Pierwsza nadesłała głównie przyrządy lekarskie oraz różnego systemu latarnie morskie, jeden zaś z kątów swojego działu zapelniała fortepianami, pianinami i organami fabryk paryskich. Jaka stęchłość mają te przedmioty z elektrycznością — doprawdy, że nie wiem.

Cesarstwo niemieckie szczyci się przyrządami do badań naukowych, maszynami dynamo-elektrycznymi i zbiorem historycznym wynalazków w dziedzinie elektryczności. Co tu jednak robią witryny ze sztucznymi oczami i środkami opatrunkowymi — także nie wiem.

Przechadzając się wśród tych maszyn, witryn, pawilonów, spostrzegam jeszcze alarmy ogniowe, używane powszechnie w miastach tutejszych, zegary nakreślane i regulowane ze stacyj centralnych, wiatrak do odświeżania powietrza, krawieckie maszyny, krające z największą łatwością warstwy sukna grube na 3 i 4 cale, inkubatory — jednym słowem, takie mnóstwo przedmiotów najrozmaitszych, że nie sposób jest opisać ich w tym liście, choćby nawet pobieżnie.

Ma się rozumieć, że ¾ gmachu zajęły Stany Zjednoczone, tutaj bowiem mają one najlepszą sposobność do wykazania pomysłowości i energii — największych swych zalet. Szkoda tylko, że zalety te, rozwijane w jednym kierunku: zimnej, wyrachowanej spekulacji, tracą wiele na wartości i działają na szkodę piękna. A piękno przecież, to wielka dźwignia moralności.

U nas, w starej Europie, wad nie brak, we wszystkich jednak czynach społeczeństwa czuć, bądźco bądź, jakiś polot wyższy, dążenie do ideału.

Tutaj — *business before all*.

Stefan Barszczewski.

Niema co, elektryczność górą!

Wszelkwardna ta pani nie tylko, że zniosła czas i przestrzeń, przebiegając mil tysiące po linach podziemnych, nie tylko, że pozwala ludziom rozmawiać, a nawet żenić się i rozwodzić, przynajmniej tu w Ameryce, przez telefon, nie tylko, że przywraca zdenerwowanym obywatelom XIX-go wieku siły i zdrowie, ale nadto oddaje się już na usługi gospośm, wkracza do cichych ognisk domowych.

Nie wątpię, że za lat kilka, w porządniejszych domach tutejszych nie będzie mowy o drzewie, węglu, nacie, gazie, zapalkach; nie będzie klótni pomiędzy małżonkami o spóźniony obiad, nienastawioną herbatę lub niewyczyszczone buty; nie będzie potrzeby regulowania zegarów, chodzenia po schodach lub marznącia w nieopalonem mieszkaniu. Wszystkiemu temu zaradzi jedno przyciśnięcie guzika, jedno: stań się!

Powyższe zdanie nie jest paradoksem, znajdujemy tu bowiem już wystawione elektryczne piece, fajerki, żelazka do prasowania, a co najgłośniejsza — kuchnie, w których funkcję drzewa, węgla lub gazu spełnia elektryczność.

Kuchnia taka jest to skrzynia o podwójnych ścianach: zewnątrz drewnianych, wewnątrz zaś porcelanowych lub żelaznych. Nie w niej niema skomplikowanego. Parę polek żelaznych do stawiania potraw, na dnie zaś ruszt, od którego biega w różnych kierunkach sznurki azbestowe. Oto wszystko. Ruszt jest połączony drutami z przewodnikiem elektryczności. Za naciśnięciem guzika prąd przebiega po drutach, rozgrzewa ruszt tudzież sznurki azbestowe do czerwoności i wytwarza żar taki, że kilka minut wystarczy do przygotowania wspaniałego rozbefu, kilkanaście zaś do upieczenia ciasteczki baraniej.

W jednym końcu gmachu zbudowano elewatory elektryczne, przy których pomocy wznosimy się na pierwsze piętro lub spuszczaamy na dół z lekkością piórka, w innym zaś ustawiono automatyczne maszyny do czyszczenia butów.

Pokusa bierze spróbować. Siadam więc na fotelu, rzucam nikla w otwór stojącego przedemną pudła i czekam. W pudle warczy coś zawzięcie. Nagle błyska umieszczona z boku lampka żarowa, tuż zaś a stop moich zaczynają obracać się szybko dwie

szczotki okrągłe, z których jedna zwilżona jest czerpidłem. Podstawiam więc kolejno to jedną, to drugą nogę, szczotki trą gorliwie, wreszcie odzywa się dzwonek, lampka gaśnie, maszyna staje. W sam czas, gdyż buty moje błyszczą się doskonale.

Oprócz tej zabawnej maszyny jest tu mnóstwo innych przyrządów automatycznych, działających za pomocą elektryczności, i tak: wagi, z których po wrzuceniu pieniążka otrzymuje się bilecik z wydrukowaną na jednej stronie wagą, na drugiej zaś mniej lub więcej miłą przepowiednią; fonografy, mówiące, grające i śpiewające trochę ochryplym głosem nie stworzone rzeczy; maszyny i warsztaty, pracujące najdokładniej przy dźwiękach ukrytej muzyki; baterje, wydławiające ręce i nogi wesołym amatorom, wreszcie najciekawsze z nich tachyskopy, stanowiące wyjątkowo wynalazek nie amerykański, lecz niemiecki. W przyrządach tych pomieszczono serje momentalnych fotografii, przedstawiających np.: galop konia, marsz żołnierzy, ćwiczenia gimnastyczne, tańce i t. p. Za wrzuceniem pieniążka fotografie te zaczynają obracać się z taką szybkością, że oko widzi nie oddzielne zdjęcia, lecz nieprzerwany ich łańcuch, stanowiący całość danego poruszenia. Mamy więc przed sobą istoty żywe, poruszające się z zadziwiającą dokładnością.

Przejdźmy z kolei do rzeczy poważniejszych.

W obszernym pawilonie o pięknym greckim portyku znajdujemy wystawę towarzystwa telefonów Bella. Sporą część tego pawilonu zamieniono na stację telefoniczną, łączącą miasto z niezliczonymi gmachami wystawy. Do niej przytyka salka, pośród której wisi u sufitu przyrząd podobny do termomikrofonu Ochorowicza. Jak już wspomniałem w jednym z poprzednich listów, przyrząd ten działa daleko gorzej, niż wynalazek naszego rodaka, pomimo to a może właśnie dlatego, że jest daleko więcej skomplikowany. Trzeba tuż pod nim stanąć, aby usłyszeć wyraźnie dźwięki rozmowy lub muzyki, przytem ma on głos krzykliwy i chropowaty. Mały pokój obok mieści telefon łączący Chicago z Nowym Jorkiem. Tyśiąc mil angielskich, to nie fraszka. Niedaleką więc bezwątpienia jest chwila, w której Ameryka zacznie rozmawiać z Europą lub Azją!

Na pierwszym piętrze pomieściły się nader cieka-

tnąco w solucjach o zasadzie miedzi, niby ryba w wodzie. Prawdopodobnie to samo powiedziecby można o grynszpianie posągów, o zdradzieckiej śniedzi naczyń miedzianych, a może i przyemionem srebrze i zaśniedziały monetach. Każdy z tych mikrobów mógłby posłużyć do „kultury”, jak przecinek choleryczny lub lasecznik tyfusu.

Mikrob, namiętnie miłujący pieniądze, bądź w formie krawków metalowych, bądź w formie banknotów, coraz częściej zwraca na siebie w ostatnich czasach uwagę badaczy naukowych. Dwaj uczeni bakterjologowie z Kuby, drzy: Acosta i Grande-Rossi, poświęcają się wyłącznie badaniom nad mikrobami złotego ciela.

Miedzy innymi pp. Acosta i Grande-Rossi stwierdzili, iż waga banknotów banku hiszpańskiego w Hawanie, jak zresztą i banknotów świata całego, wzrasta w stosunku prostym do długości czasu obiegu. Każda ręka, każdy portfel, każda kasa ogniotrwała przyczynia się do zwiększenia ciężaru papierka, który wychodzi z drukarni państwowych świeży i czysty, powraca zaś dla ostatecznej wymiany do kas bankowych w stanie politowania godnym. Badacze z Kuby powiedzieli sobie, iż mikroby muszą tu grać rolę niemałą. Dalej więc do mikroskopu! Jakoż badania mikroskopowe wykazały na banknotach starych tryliony i kwatryliony żyłatek najrozmaitszego rodzaju.

Jakiż ztąd wniosek? Taki, iż w chwilach ogólnego niebezpieczeństwa należy dezynfekować banknoty, zanim się puszcza w obieg zacznie. W r. z. rząd rumuński zastosował u siebie taki środek ostrożności. Oczywiście rzecz jest higienistów wynaleźć taki sposób dezynfekowania, aby banknoty nie ponosiły szwanku w zetknięciu z materiałami oczyszczającymi, a raczej mordującymi mikroby bez litości.

Rumuńskie zarządzenia sanitarne dały jeden jeszcze wynik wcale niespodziewany. Oto banknoty ruskie, niemieckie, serbskie i francuskie pozostawały nietkniętymi po przejściu przez 10-procentowy roztwór kwasu fenolowego, gdy austriackie i włoskie za dotknięciem 6% kwasu traciły barwę, stawały się, jednym słowem, świstkiem bibuły bez najmniejszej wartości.

Doświadczenie rządu rumuńskiego może posłużyć do rozszerzenia propagandy na korzyść aluminium, które spotykamy już dziś zawsze i wszędzie (dzięki ci, profesorze Boguski!). Niejednokrotnie już myślano o przygotowywaniu banknotów z tego metalu, który nie jest cięższym od papieru. W banku angielskim dokonywano nawet prób w tym kierunku. Dlaczegożby nie? Toć mamy już aluminium biletu wizytowe. Wówczas i najdelikatniejsze rączki kobiece mogłyby bez obawy dotykać banknotów, po uprzednim rzuceniu ich w płomień kominka i, oczywiście, wyciągnięciu z tychże płomieni szczypekami.

Wspomnieliśmy o zoologu Rafaelu Dubois. Poświęćmy mu jeszcze chwilę uwagi, a raczej referatowi profesora, przedstawionemu świeżo paryskiej Akademii nauk. Przekonamy się z tego dokumentu, iż niema złego, co by na dobre wyjść nie mogło. Wszystko, co istnieje, ma swój cel i przynosi na swój sposób pożytek, jeżeli ktoś, zbrojny w wiedzę uczonego, pożytku tego domać się będzie w stanie. Ani wojna, ani wylewy, ani wichry, ani chrząszczyk zbożowy, ani mikroby, ani epidemie nie są podobno bez pożytku. Ktoby naprzykład przypuścił, iż z szarańczy, tej okrutnej szarańczy, co niszczy całe kraje i rolników tak często nadzieje pożera, można wydobywać... masło?

A jednak tak jest, tak przynajmniej zapewnia profesor Rafael Dubois, który przecież nie dla proporcji nosi głowę na karku. Uczony zoolog zapewnia, iż udało mu się ze skorupy jaja szarańczy wędrowniej (*acridium peregrinum*), zebranej w okolicach Tlemcenu, wydobyć rodzaj pięknej oliwy złocistej, przypominającej tak wyglądem, składem, jak smakiem żółtko jaja kurzego. Oliwa ta ma nieco smaku roślinnego, starzeje się bardzo szybko, a wówczas nabiera stęchłego, tranu wielorybiego, z ostrym odzieniem w smaku. Oliwa ta w temperaturze dwóch stopni Celsjusza przemienia się w rodzaj masła. Ciecz tę można otrzymać tylko z jaja świeżo złożonych, gdyż z czasem wsiąka w jajko i niemożliwą jest do wydobywania.

Gospoście nie będą jednak używały masła szarańczowego do celów kuchennych. Ale w przemyśle znajduje ono zastosowanie. Dziś już czynione są próby z zastosowaniem tej oliwy do fabrykacji nawozów sztucznych.

Według profesora Dubois, oliwa z jaja szarańczy nie zawiera siarki, ale natomiast obfituje w znaczną ilość fosforu, dochodzącą do 2% wagi. Jak wiadomo, fosfor odznacza się wieloma cnotami. Moleschott twierdził, iż mózg znajduje w nim tkankę, podatną do wytwarzania myśli; uczeni zaś, rozmyślający nad odrodzeniem rodzaju ludzkiego, upatrują stosunek prosty pomiędzy defosforacją gleby a zmniejszaniem się liczby urodzeń w różnych punktach globu ziemskiego.

Masło więc czy oliwa szarańczowa profesora Dubois znajdzie podobno zastosowanie i w medycynie.

(X)

Wiadomości bieżące.

— Departament kolejowy zawiadamia w *Zbiorze taryf*, że świadectwa, wydawane studentom instytutów technologicznych oraz uniwersytetów (oprócz ju-

rjewskiego), na przejazd kolejami po taksie niższej mogą wydawać, oprócz rektora, inspektorowie oraz ich pomocnicy.

— *Zbiór taryf* zamieszcza rozporządzenie, na mocy którego ogłoszona w d. 6-ym sierpnia 1892-go r. taryfa nr. 4711 o przewozie lekarzy, służby sanitarnej, środków leczniczych itd., do miejscowości dotkniętych epidemią cholery, obowiązuje nadal aż do czasu odwołania.

— Według dziś obowiązujących ustaw akcyjnych stowarzyszeń i towarzystw — pisze korespondent petersburski *Warsz. Dniwn.* — w razie niedojścia do skutku pierwszego zebrania ogólnego, z powodu nieprzybycia dostatecznej liczby uczestników, drugie posiedzenie, dzięki procedurze ogłoszeń, nie może się odbyć wcześniej, jak za miesiąc. Tymczasem zdarzają się sprawy nie cierpiące zwłoki, zwłoka zaś w rozstrzygnięciu tych spraw może się odbić szkodliwie, a nawet zgubnie na ekonomicznym i finansowym stanie stowarzyszenia lub towarzystwa. Wobec tego ministerjum finansów zamierza skrócić termin i uprosić procedurę zwoływania drugiego zgromadzenia akcjonariuszów i członków towarzystw akcyjnych i komandytowych.

— Korespondent petersburski *Warsz. Dniwn.* pisze: Wiele gazet pisze o znanym projekcie asekarowania zasiewów Grass'a, jako o przyjętym przez komisję W. K. von Plevego, zajmującą się przepatrywaniem ustawy żywnościowej. Tymczasem komisja jeszcze nie wypowiedziała swego zdania o projekcie Grass'a, sam zaś projekt przesłano do ostatecznej opinii gubernatorów. Obecnie do ministerjum spraw wewnętrznych nadebrała już odezwę gubernatorów, w listopadzie zaś projekt wraz z odezwaniami roztrząsany będzie przez komisję, przy udziale przedstawicieli ziemstw.

— *Warsz. Dniwn.* pisze: „Opłaty za żeglugę po rzekach obowiązują od 1840-go r., ale wnoszone są na korzyść skarbu, choć według pierwotnego projektu miały być przeznaczane na rzecz ulepszeń w warunkach żeglugi. Obecnie ministerjum finansów przedstawia komitetowi ministrów projekt wydania rozporządzenia w drodze prawodawczej, aby wszystkie opłaty żeglugowe były przelewane do kasy rządowej z zaliczeniem ich do pożytyj specjalnej, t. j. na ulepszenia wodnych dróg komunikacyjnych. Ze jednak na niektórych rzekach istnieją nieprzychylnie żegludze warunki czysto lokalnego charakteru, których usuwanie kosztem ogólnopństwowego kapitału byłoby uciążliwym, projektowane jest pobieranie opłat miejscowych na zadosyćczynienie miejscowym potrzebom żeglugi, sam zaś system pobierania opłat ma być zreformowany, tak, iż na przyszłość będą one pobierane nie tylko od statku, ale i od wartości ładunku. Ładunki w tym celu będą klasyfikowane.”

— Jak informuje korespondent petersburski *Warsz. Dniwn.*, ministerjum finansów wypowiedziało się za urządzaniem domów pracy. Postanowiono udzielić poparcia powstającemu „Towarzystwu domów zarobkowych”. Tymczasem uchwalono urządzić takie domy w Razaniu, Twerze, Kijowie, Warszawie i Wilnie.

— Okólnikiem do naczelników kolejowych p. minister komunikacji postanowił: podczas epidemii cholery nie obciążać zwyczajnych osobowych pociągów przyrzeczeniem sanitarnych wagonów, z wyjątkiem pociągów, przewożących robotników, przy których bezwarunkowo winny się znajdować wspomniane wagony wraz z felcerami, lecz rozstawić je po stacjach, na których stale mieszka służba lekarska. W razie zachorowania pasażera lub kogoś ze służby w pociągu, chorego dowieźć należy w tym samym wagonie, w którym zauważono objawy choroby, po odłączeniu od reszty pasażerów, do najbliższej stacji, posiadającej wagon sanitarny, przesadzić go do tego wagonu i w ten sposób przewieźć do najbliższej położonego baraku cholerycznego, wagony zaś po odpowiednim zdezynfekowaniu, pod osobistym dozorem lekarzy, odesłać z powrotem na stację, z której są wzięte. Barwa zewnętrzna sanitarnych wagonów nie powinna się różnić od barwy zwyczajnych osobowych i towarowych wagonów.

— Naczelnik powiatu przasnyskiego zwrócił się do inspekcji uniwersytetu warszawskiego z prośbą o ogłoszenie, co następuje: „W powiecie przasnyskim, w razie pojawienia się tam cholery, wakują trzy miejsca dla lekarzy przy szpitalach cholerycznych. Jeżeliby więc kto z pp. lekarzy, czy też pracujących przy klinikach uniwersyteckich, czy też kończących uniwersytet, chciał objąć takową posadę, to powinien złożyć deklarację pisemną o gotowości wyjazdu w inspekcji uniwersytetu, gdzie też bliższe szczegóły udzielone mu będą.” Ogłoszenie wywieszono w gmachu uniwersytetu d. 13-go b. m.

— O przebiegu epidemii cholery w obrębie guber-

nij Królestwa Polskiego *Warsz. Dniwn.* z d. 15-go b. m. ogłasza następujące dane:

Zachor. Zmarło Wyzdr. Pozostało
Gubernja warszawska.

Powiat warszawski
W gminie Czyste, wsi
Wola (mieszkaniec miasta Płońsk, przyjezdny)

d. 12-go września . . . 1 . . .

Powiat radzyński
W osadzie Jadów
(zawleczona z gubernji łomżyńskiej)

d. 12-go września . . . 2 . . .

wypadki podejrzone

d. 12-go września . . . 2 . . . 1

Gubernja radomska.

Powiat kozienicki

We wsi Wójtowstwo

W gm. Kozienice

d. 9-go września . . . 1 . . . 4 . . . 3 . . . 4

d. 10-go „ . . . 1 . . . 1 . . . 4

Gubernja łomżyńska.

W m. Łomży

d. 13-go września . . . 2 . . . 1 . . . 18

Powiat łomżyński

W osadzie Zambrów

d. 13-go września . . . 4 . . . 1 . . . 13

Powiat mazowiecki

W osadzie Mazowieck

d. 13-go września . . . 2 . . . 4 . . . 8

Powiat makowski

W osadzie Rożany

d. 13-go września . . . 1 . . . 1

Gubernja kaliska.

W m. Kole

d. 7-go września . . . 1 . . . 4 . . . 6

d. 8-go „ . . . 2 . . . 2 . . . 5

d. 9-go „ . . . 2 . . . 2 . . . 5

W m. Ozorkowie

d. 7-go września . . . 1 . . . 1

d. 8-go „ . . . 1 . . . 1

d. 9-go „ . . . 1 . . . 1

— Przed zbliżającym się jarmarkiem komisja sanitarna w Łowiczu achwiała, jak donoszą *Warsz. Gub. Wied.*, przedsięwziąć co następuje: 1) Zobowiązać właścicieli domów nad Bzurą do niezwłocznego zbudowania ustępów z dołami murowanymi na cementu; 2) zamknąć kąpiele i łazienki na Bzurze od przedmieścia Bratkowice do granicy miasta; 3) usunąć bydło i konie ze stajni nadbrzeżnych; 4) wyjednać urządzenie nowych kanałów do odprowadzania nieczystości; 5) wzbronienie dostępu dla bydła do rzeki przez ulice: Browarną, Kozia, Koszarową i Kapitulną; 6) zakazać mycia wulny, prania bielizny i pławienia koni w Bzurze pod miastem; 7) zamknąć studnie z wodą niezdatną do picia i umieścić na tych studniach odpowiednie napisy; 8) znieść kramy na Nowym Rynku, gdzie tworzą się kałuże błota; 9) zamknąć łaźnię Pokranta, jako nie odpowiadającą warunkom sanitarnym.

— W dzisiejszej *Gaz. polic.* zamieszczono, co następuje: „Z polecenia mojego sprawdzono działalność i operacje prywatnych kantorów rekomendacji służących, przy czem wykryto cały szereg przekroczeń. W wielu wypadkach kantory rekomendują usługi bez książeczek służbowych, jedynie na mocy pasportów, nie zasięgając o takich służbach wiadomości z wydziału kontroli wbrew obowiązującemu rozporządzeniu. Oprócz tego w niektórych kantorach liczba zapisanych do kontroli sług daleko jest mniejszą od liczby rzeczywiście zarekomendowanych i najetych, przy czem we wszystkich kantorach, w celu obejścia przepisów, pokazywane są w kontrolach fikcyjne numery książeczek służbowych. Dalej przekonano się, że w kantorze Lukasa pod nr. 56-ym na Krakowskim Przedmieściu kontroli z r. b. niema wcale, a za r. z. bez poświadczenia i pieczęci była prowadzona tylko do d. 10-go grudnia. Liczba agentów rzeczzonego kantoru okazała się niezgodną z rzeczywistym ich składem osobowym, co dowodzi, że utrzymujący kantor lekceważy przepisy prawne. Wreszcie wykryto, że kantor pod nr. 6-ym przy ul. Podwale, na który wydano pozwolenie Kazimierzowi Załęskiemu, faktycznie prowadzi Jan Narębski. Polecivszy Załęskiego pociągnąć do odpowiedzialności prawnej za nieprawidłowe prowadzenie ksiąg kantorowych oraz samowolne ustąpienie kantoru osobie trzeciej, polecam jednocześnie komisarzowi cyrkulu zamkowego kantor Wojciecha Lukasa, z uwagi na wielokrotne przekroczenia, niezwłocznie zamknąć. Nadto wszyscy komisarze winni zobowiązać wszystkich utrzymujących kantory stręczących: 1) aby zapisywali do głównej księgi kontroli wszystkich służących; 2) aby pod żadnym pozorem nie rekomendowali służących bez książeczek lub zaświadczeń wydziału kontroli; 3) aby wyszczególniali rzeczywiste, nie zaś fikcyjne numery książeczek służbowych, i 4) aby prowadzili dokładną kontrolę agentów, odnotowując wszystkie zmiany.”

— Onegdaj koleją petersburską wyjechało z Warszawy liczne grono studentów petersburskiego instytutu technologicznego. Podczas przepędzanych w mieście naszym wakacji, studenci rzeczzonego instytutu

praktycznie zajmowali się w biurach i przy robotach kanalizacyjnych, a kilku w biurze ubezpieczeń. Kursy w rzeczonym instytucie rozpoczynają się w dniu 15-ym b. m.

== Kompanja pątników, którzy z Warszawy udali się do Częstochowy na odpust, przypadający w dniu 8-ym b. m. w kościele na Jasnej Górze, powróci do Warszawy w dniu 17-ym b. m., tj. w niedzielę, o godzinie 6-ej wieczorem.

== Rozpoczęcie tegorocznych ćwiczeń zbiorowych z żołnierzami zapasowymi, powołanymi do oddziałów wojsk warszawskiego okręgu wojennego, naznaczono, jak donosi *Gaz. polic.*, na dzień 27-ty b. m.

== Dnia wczorajszego wyszła z druku urzędowa tabelka wygranych 2-ej klasy 161-ej loterii klasycznej; od tej daty rozpoczęto wypłatę większych wygranych przez zarząd loterii, mniejszych zaś przez kolektorów. Ci ostatni również mogą już otrzymywać bilety do 3-ej klasy, których ciągnięcie odbywać się będzie w d. 9-ym i 10-ym października. Poprzedniego zaś dnia wobec zaproszonych obywateli miasta włożone będą wygrane do koła.

== Poczekalnia 2-ej klasy na dworcu kolei terespolskiej już została z gruntu odrestaurowana i oddana do użytku publicznego.

== Rada miejska warszawska dobroczynność publicznej posiada z zapisu gminy starozakonnych w Warszawie sumę rs. 150, przeznaczoną na posag dla ubogiej panny starozakonnej, stałej mieszkanki Warszawy, w wieku lat 17—25-letnią. Podania wnoszące można do d. 27-go września. Posag będzie wypłacony po zawarciu małżeństwa, lub po doświadczeniu obdarowanej do lat 25-letnich.

== Przy ustanawianiu nowej taksy na pozostałe miejsca grzebalne na cmentarzu powązkowskim powzięto projekt podziału tegoż cmentarza na pięć działów, z oznaczeniem ceny kupna na wieczne czasy, w oddziale pierwszym rs. 150, w drugim rs. 100, w trzecim rs. 75; w czwartym rs. 50 i w piątym rs. 35 za jedno miejsce. Projektowana nowa taksa, po dokonaniu dokładnego podziału cmentarza oraz po zasięgnięciu opinii miejscowego dozoru cmentarnego, niezadługo przesłana ma być do magistratu, celem wyjednania zatwierdzenia władzy.

== Na drodze, wiodącej a cmentarz brudzieński uskutecznią będzie wym na drzew, których pewna część podczas lata uschła. W r. p. bruk na tej drodze będzie uregulowany.

== Otwarcie szosy Kołbiel-Ostrowy, łączącej się z warszawsko-brzeską pod Nowomińskiem, naznaczone pierwotnie na d. 13-ty października, odroczone do wiosny roku przyszłego.

== Z powodu wyjazdu na urlop p. Kazimierza Niedzwiedzkiego, naczelnika centralnej rachuby kolei wiedeńskiej, obowiązki zastępcze spełnia p. Eugeniusz Peel, pomocnik naczelnika tegoż wydziału.

== Z decyzji prezesa rady miejskiej dobroczynności publicznej intendentem szpitala praskiego (na miejsce s. p. Wejssfloga) mianowany został dymisjonowany pułkownik Ludwik Łopaciński, b. naczelnik straży ziemskiej powiatu łukowskiego.

== Dr. Stanisław Iwanicki mianowany został lekarzem miejscowym szpitala św. Ducha.

== Na miejsce delegata przy kolegium rzymskokatolickim w Petersburgu, opróżnione przez śmierć k. s. prałata Sobolewskiego, władza djecejalna lubelska mianowała ks. Ignacego Mecha, proboszcza w Lubartowie i dziekana dekanatu lubelskiego. Ks. Mech już wyjechał do Petersburga.

== W dniu wczorajszym przyjechali: profesor akademii lekarskiej rz. r. st. ks. dr. Tarchanow z zagranicy i naczelnik dyrekcji naukowej rz. r. st. Dobrowolski z Siedlec; wyjechał do Mińska szambelan Woularski.

== Dnia 26-go września, o godz. 6-ej wieczorem, w Krakowie u pp. wizytę pobłogosławiony zostanie związek małżeński panny Marji Milkowskiej, córki pp. Władysława i Anastazji z Przymanowskich małż. Milkowskich, z hr. Tomaszem Łubieńskim, synem p. Marji z hr. Łubieńskich Pawłowej hr. Łubieńskiej.

== W dniu 17-ym b. m., o godz. 11½ przed południem, w kościele św. Augustyna w Wiedniu, pobłogosławiony będzie związek małżeński pomiędzy córką pp. Leona i Marji z Kronenbergów baronostwa Lenwal, a panem Izydorem Colonna-Czosnowskim, synem Marji z Jełowickich Czosnowskiej.

== Michał Bałucki, jak nam donoszą, przeszedł w tych dniach ciężkie, bardzo niebezpieczne krwotoki. Obecnie autor „Flirtu” ma się znacznie lepiej, jest przecież silnie osłabionym i przymusowo bezczynnym.

== Z teatru i muzyki.

* Dzisiaj w teatrze Wielkim „Divertissement” oraz „Lizeta czyli córka źle strzeżona”, w Rozmaitościach „Chamska dusza”, a w Nowym „Champion mimo woli”.

* Jutro odśpiewana będzie w teatrze Wielkim „Afrykanka”, z udziałem pani Inez de Frate, oraz pp. Brogi-Muttini i Suagnesa.

* Repertuar teatru Rozmaitości zapowiada na jutro komedję Bałuckiego „Flirt”.

* Teatr Nowy daje jutro po raz 31-szy operetkę „Weseli spadkobiercy”.

* W „Prawach serca” Zalewskiego rolę, grywaną przez p. Kotarbińskiego, objął świeżo p. Boleślawski.

* W poniedziałek śpiewana ma być w teatrze Wielkim „Rycerskość wieśniacza” Mascagni’ego.

* W dniu dzisiejszym artyści dramatu przystąpili do prób pamięciowych z tragedji Szekspira „Król Lear”, która niebawem będzie wznowiona na scenie teatru Wielkiego.

Rola tytułowa będzie naprzemian dublowana przez pp.: Ładnowskiego i Leszczyńskiego, który na naszej scenie króla Leara dotąd nie odtwarzał.

Obsada zaś główniejszych ról została zmieniona: rolę Regany objęła świeżo p. Noiretówna, rolę Kordelji—pani Trapszo, rolę hr. Kenta—p. Narkiewicz, rolę Edmunda—p. Mikulski i rolę Edgara—p. Boleślawski.

* Wczorajszego wieczora znajdowało się osób na przedstawieniach w teatrach: Wielkim 637, Rozmaitości 272, Nowym 458; na koncercie symfonicznym orkiestry holenderskiej w Dolinie szwajcarskiej 135 i na wystawach: etnograficznej 15 i muzeum rzemieślniczego 45.

== W konserwatorjum.

Zapis uczennic i uczniów do konserwatorjum muzycznego rozpoczął się w dniu dzisiejszym.

Napływ kandydatów bardzo liczny, a szczególnie wiele zgłosiło się z cesarstwa.

Lekcje rozpoczną się prawdopodobnie w d. 1-ym października, gdyż do tej pory roboty około przebudowy schodów itd. mają być ukończone.

== Ze sztuki.

* W tych dniach w salonach Towarzystwa sztuk pięknych otwartą będzie specjalna wystawa głośniego obrazu Wilhelma Kotarbińskiego, zatytułowanego „Orgie rzymskie”.

Półowę czystego dochodu z pomienionej wystawy Towarzystwo przeznacza na powiększenie funduszu budowy własnego gmachu.

* Zapisy w tutejszych prywatnych szkołach malarstwa czystego i stosowanego dla kobiet już się rozpoczęły i trwać będą do końca bieżącego miesiąca.

== Roboty kościelne.

W dalszym ciągu robót przy wykończaniu frontonu kościoła Wszystkich Świętych pomiędzy nowymi ozdobami, stanowiącemi bogatą ornamentację fasady, w dniu wczorajszym w dwóch dolnych niszach obok głównego wejścia, ustawiono dwie nowe figury, przedstawiające z lewej strony św. Leona, z prawej św. Wincentego à Paulo, wykonane przez p. Skoniecznego.

Jednocześnie z usunięciem górnego szalowania odsłonięto nad główną środkową wnęką duże, wyłaczane napisy: z lewej strony „MDCCCLXI INCHOATA”, w środku „MDCCCLXXXIII CONSECRATA” i z prawej „MDCCCXIII ABSOLUTA”.

W ogóle roboty obecnie postąpiły tak, że stosownie do starań komitetu budowy, a głównie zapobiegliwości ks. Matuszewskiego, proboszcza miejscowego, cały fronton kościoła Wszystkich Świętych w r. b. będzie wykończony i odsłonięty.

== Sprawozdanie.

Zarząd Instytutu moralnej poprawy dzieci w Mokotowie, przesyłając za naszym pośrednictwem serdeczne dzięki tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do świetnego materialnego rezultatu, osiągniętego z zabawy urządzonej w d. 6-ym b. m., nadmieniam, że rachunek z dochodów i wydatków tak się przedstawia:

Wpłynęło: za bilety wejścia i do krzeseł łącznie z naddatkami rs. 1,522 kop. 5, za kwiaty, programy i marki do koszyków szczęścia rs. 322 kop. 94; ogółem rs. 1844 kop. 99.

Wydatki na orkiestrę, iluminację ogrodu, kwartet męski, żywy obraz, kosze szczęścia, afisze, bilety i służbę uczyniły rs. 440 kop. 13, czyli, że czysty dochód wyniósł rs. 1,404 kop. 86.

Do sumy tej winno jeszcze wpłynąć kilkanaście rubli od osób, które zatrzymały bilety do krzeseł numerowanych a należności dotychczas jeszcze nie uiszczyły.

== O „Halce”.

Jeszcze w sezonie letnim roku zeszłego jedno z towarzystw prowincjonalnych (Czystogórskiego), bawiących w Warszawie wystawiło na scenie bez pozwolenia operę „Halca”.

Ponieważ pomiędzy dyrektorem rzeczonoj trupy a sukcesorami nieśmiertelnego twórcy do żadnych polubownych układów przyjść nie mogło, sprawę wytoczono na drogę sądową, czego rezultatem było przysądzenie na rzecz sukcesorów rs. 1000.

Od roku przeszło rodzina s. p. Moniuszki stara się sumę tę wywindykować, lecz dyrektor tak umiejętnie unie się urządzać, że przysądzenie powyższej sumy pozostaje martwą na papierze literą.

I w tym roku suma z wyroku nie została zaspokojoną.

== Ostatni.

Orkiestra holenderska p. Quasta daje jutro w Dolinie Szwajcarskiej ostatni koncert symfoniczny.

Odegraną będzie symfonia Pastoralna nr. 4 Beethovena.

W niedzielę p. Quast daje ostatni już koncert w tym sezonie.

== Handel owocami.

Ponieważ spółkom owocowym jakoś się nie wiedzie, a uregulowanie handlu owocami jest konieczne potrzebne, przeto w myśl wniosku wiceprezesa Edmunda Jankowskiego, Towarzystwo ogrodnicze postanowiło pośredniczyć do pewnego stopnia między swymi członkami, właścicielami sadów na prowincji, a kupcami owoców w Warszawie.

Pośrednictwo będzie bezpłatne, lecz Towarzystwo wolne jest od wszelkiej odpowiedzialności, dotyczy mogącej kupna i sprzedaży.

Zasadzać się to pośrednictwo ma na przesyłaniu przez producentów próbek owoców do lokalu Towarzystwa z oznaczeniem ilości każdego gatunku, ceny loco i z podaniem dokładnego swego adresu.

Kupujący będą mogli w określonych godzinach próbki oglądać, lecz porozumiewają się z producentami bez udziału Towarzystwa.

O nadsyłanych próbach Towarzystwo może na koszt osób interesowanych czynić ogłoszenia w poczytniejszych pismach codziennych.

== „Gielda” aktorska.

Od wczoraj w jednej z cukierni uprzywilejowanych rozpoczęły się umowy aktorów prowincjonalnych z przedsiębiorcami, umyślnie w tym celu przybyłymi do Warszawy.

Wielu też aktorów w pewności spotkania dyrektorów przybywa do Warszawy na te kontrakty jesienne.

== Nowa bocznica.

Niezależnie od projektowanych poprzednio odnog kolejki nadwiślańskiej od stacji Nowy Dwór do brzegu Wisły i od stacji Iwangród do brzegu Wieprza, w zarządzie tejże kolei powzięto projekt przeprowadzenia nowej bocznicy, mającej łączyć stację Dorohusk z brzegiem Bugu.

Nad brzegiem rzeki ma być urządzona przystań, bardzo pożądana dla całej okolicy.

== Regulacja Świdra.

Właściciel Brzegów pod Otwockiem, s. p. Andriolli, od lat kilku pracował nad utrwaleniem brzegów Świdra i zabezpieczeniem wybrzeży od kaprysów zmieniającej rzeki.

Dzięki energii nieodżałowanego artysty i obywatela, tamy faszynowe rozciągnęły się na przestrzeni blisko dwóch wiorst.

W roku bieżącym, obfitującym w powodzie, s. p. Andriolli nie zajmował się już umacnianiem brzegów, to też tamy uległy znacznym uszkodzeniom.

Obecnie koloniści okoliczni, najbardziej interesowani w tej sprawie, oczekują na możliwość porozumienia się z nowymi właścicielami w kwestji naprawy uszkodzeń i dalszej konserwacji tam.

== Przy pracy.

Pracujący na gabarze Lisiego robotnik, Feliks Ryszek, pragnąc zatrzymać statek, zapuścił na dno pal czyli „sztryk”, który, z powodu niewłaściwego umocowania, uderzył robotnika w pierś i zepchnął w wodę.

Ogłoszony ciosem R. zaczął tonąć, szczęśliwym jednak trafem został wyrzucony na mieliznę, z której pokaleczonego uratowano.

== Odnaleziony.

Przed czterema miesiącami w rubryce zniknięć donosiliśmy o zagadkowym zaginięciu 5-letniego chłopczyka, Michała Dutkowskiego, syna wdowy po oficjalisie kolejowym.

Zrozpaczona matka, nie mogąc trafić na ślad zaginionego, mniemała, iż dziecko już nie żyje.

Tymczasem wczoraj zrana, powracając z Powązek, spostrzegła Michałka bawiącego się przed domem, w którym jest sklepik wiktuałów Bronisławy Świdorskiej.

Małec od razu matkę poznał, lecz Świdorska pod żadnym pozorem nie chciała chłopca oddać, twierdząc, iż dziecko znalazła.

Ostatecznie, w razie oddania, domaga się 40 rs. wynagrodzenia.

== Sprawa skierowana na drogę sądową.

== Na uczynku.

W kościele św. Ducha Franciszek Pordno zauważył brak zegarka i jednocześnie spostrzegł, iż stojący przy nim człowiek pomyka ku drzwiom.

Złodzieja, Wojciecha Flisa, w kruchole kościelnej przytrzymał i poszkodowany zegarek odzyskał.

= Zakażenie.
W dniu wczorajszym 17-letniej Annie Waszkowskiej amputowano lewą rękę, a to z powodu zakażenia krwi.
Waszkowska ukuła się przed kilku tygodniami igłą, którą niezbyt dawno bratu jej przekłuwano wrzodźką.
Cząstka materji dostała się do krwi, lecz dziewczyna dopiero wówczas wezwała lekarza, gdy ręką już spuchła.
Z obawy gangreny uznano za rzecz konieczną amputację i zdaje się, iż Waszkowska będzie przy życiu utrzymana.

= Podrzucenie.
Stróż domu pod № 17-ym przy ul. Waliów, Perkowski, zapalając wczoraj wieczorem światło na schodach, znalazł kózki, a w nim uśpioną niemowlę płci męskiej, liczące przeszło miesiąc życia.
Podrzutka, po spisaniu protokołu, odniesiono do szpitala Dzieciątka Jezus.

= Pokąsania.
Wczorajszego wieczora na 14-letniego Jankla Poznara, w przejściu przez ul. Krochmalną, rzucił się duży pies.
Zanim wystraszonemu chłopcu podążono z pomocą, został on już dotkliwie pokąsany.
Psa, będącego własnością Marcina Reszkego, oddano pod obserwację weterynaryjną.

Nocy wczorajszej Szymon Piglewicz i Jan Kozłowski, wychodząc od znajomego ogrodnika na Czystem, zostali napadnięci przez cztery brytany, zazwyczaj na noc z łańcucha spuszczone.

Złośliwe psy, pomimo rozpaczliwej obrony, obu robotników mocno pokąsały, zwłaszcza Kozłowskiego, który z bólu i upływu krwi zemdlął.

Sprawdzono, iż psy były zdrowe.

= Zamach samobójczy.

Wczorajszego wieczora wprost ul. Rybaki rzucił się do Wisły jakiś młodzieniec.

Przewoźnicy, w liczbie 6-ciu, podążyli z ratunkiem i desperata, pomimo jego oporu, wydobyli.

Przy prowadzeniu do zmyśłow zeznał, iż nazywa się Józef Strzegowski, jest czeladnikiem szewskim, liczy 26 lat wieku i mieszka pod № 5-ym przy ul. Szeroki Dunaj.

Przyczyny rozpaczliwego zamachu nie chciał wyjawiać.

ZE ŚWIATA.

× Z Krakowa donoszą nam pod dniem 14-ym b. m.:
W ciągu ostatniej doby nikt w mieście nie zachorował, ani nie umarł na cholera. — Opór, jakiego się dopuścili mieszkający na Kazimierzu, kiedy z polecenia władz sanitarnych trzeba było dwie osoby odstawić do szpitala, będnym przedmiotem rozprawy sądowej. Niejaki Finger, członek rodziny, z której kilka już osób zmarło na cholera, został ukryty przez swoich współwierzców, tak, iż po dwóch dobach niewiadomo, gdzie się znajduje. Stwierdzono, iż wybuch epidemii na Kazimierzu spowodowało zetknięcie się rodziny Fingerów z jakimś przybyłym z Delatyna ich krewnym. Jak wiadomo, Kołomyja i Delatyn są miejscami, w których dotąd jeszcze epidemia najbardziej się sroży. Pogłoska o zapadnięciu jednej osoby na cholera w Krynicy, według urzędowych zapewnień, była bezpodstawną. — Interesujące są cyfry dochodów, jakie ma rząd austriacki jako właściciel zakładu leczniczego w Krynicy. W r. b. od początku sezonu do d. 3-go b. m. za kąpiele mineralne i borowinowe pobrano opłat 37,726 złr., za kąpiele w zakładzie wodoleczniczym, zostającym pod kierunkiem dra Henryka Ebersa, 8872 złr. Dochody z innych źródeł, jak: taksy kuracyjnej, mieszkań w domach, do zarządu należących, dzierżawy sklepów, restauracji, wynajmu sal i t. d. nie podano do wiadomości publicznej, można przecie przypuścić, iż przyniosły wyżej 50,000 złr., co razem stanowić może okragłą cyfrę 100,000 złr. za jeden sezon. — Przypaszczalny termin otwarcia gmachu nowego teatru oznaczają na d. 15-ty października. Pomazł zjeżdżają się nowo angażowani artyści. Pierwszym z przybyłych jest p. Józef Kotarbiński, szwagier dyrektora tutejszej sceny. — Zasłużony profesor anatomji na wszechnicy tutejszej, dr. Ludwik Teichman, obchodzi w sobotę, d. 16-go b. m., 70-tą rocznicę urodzin. Profesor przebywa dotąd na wakacjach w Bystrej, na Śląsku austriackim.

BANKI MYDLANE.

Złośliwa prośba.

Pantofel pewien wybiera się na polowanie.

— Uważasz, duszko—rzecze do żony na odjeździe—muszę dziś zabić trzy zające: jednego dla szwagrow, drugiego dla ciotki, trzeciego dla nas...

— O, mój mężu—błaga pani Pantoflowa—zabijże tego trzeciego zająca... najpierw...

Upieczmy Longinus.

Poszedł Longin do teatru

Na paradyz czy galerję,

Aby wrażeń artystycznych

Na balecie zebrać serje.

By zaś lepiej być *au courant*

Widowiska akcji wrzając.

Powstał Longin i jął scenie

Przypatrywać się stojący.

Chłop z Longina jest ogromny,

Czysty Goljat w każdym względzie,

Więc zasłonił scenę widom,

Co w następnym siedli rzędzie.

Ledwie powstał, słyszy Longin

Z setek piersi to wołanie:

„Proszę siadać! Siadać proszę!

Może pan usiądzie, panie!”

Longin, grzeczny człek i słodki,
Ukłon gładki śle w dwie strony:
„Niech się państwo nie frasuja,
Bom ja wcale nie znużony...”

Zjazd prawników.

(Korespondencja własna Kurjera Warszawskiego.)

Poznań, d. 13-go września.

Wczoraj, w drugim dniu zjazdu, od godziny 9-iej zrana do 2-iej po południu toczyły się obrady: 1) sekcji prawniczej i 2) do spraw emigracji włościańskiej, następnie zaś od godziny 4-iej do 7½ wspólne narady wszystkich sekcji nad kwestją małej własności ziemskiej.

W pierwszej z nich, której biuro prezydjalne składali: prof. Kleczyński, adw. Wilkosz i dr. Jaworski, dyskutowano o potrzebie i znaczeniu statystyki prawa prywatnego (referat dra Jaworskiego), tudzież utworzenia sekcji prawnej w łonie poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół nauk, o tłumaczeniu nazwisk cudzoziemskich ze stanowiska prawa cywilnego (ref. adw. Sunderlanda), o zniesieniu *resumé* przewodniczącego trybunału przysięgłych (ref. adw. Zinsza) i o ustawie subhastacyjnej pruskiej (ref. adw. Trampczyńskiego).

W sekcji do spraw emigracyjnych toczyły się pod przewodnictwem adw. Parczewskiego rozprawy na tle referatów o wychodźstwie dra Kłobukowskiego, prof. Kleczyńskiego i p. Jachowskiego.

Nakoniec na porządku dziennym posiedzenia sekcji połączonych, pod prezydencją hr. St. Żółtowskiego, który na asesorów powołał pp.: Kirszrota, Smarzewskiego i dra Roznera, stały referaty: dra Kalkstejna (rozwoj osadnictwa krajowego we wschodnich prowincjach monarchji pruskiej i prawodawstwo rentowe), hr. Cieszkowskiego z Wierzenicy (kwestja udziału robotników i oficyalistów w zyskach przedsiębiorstwa rolnego) i p. Katylowskiego z Petersburga (kwestja małej własności ziemskiej).

Nadmieniamy, że w rozprawach powyższych postawiono wniosek wyznaczenia ankiety do zorganizowanych instytucji finansowych, ułatwiających parcelację obszarów dworskich.

Od godziny 8-iej do 10-iej wieczorem odbywał się raut w pałacu arcybiskupim, potem zaś w salonach hotelu Victoria wieczór tańcuja.

Dziś od godziny 9-iej zrana odbywają się zebrania biur prezydjalnych wszystkich sekcji w celu ułożenia sprawozdań z wyniku obrad sekcyjnych, a o godzinie 11-iej rozpocznie się drugie zebranie plenarne i zamknięcie obrad. O godzinie 4-iej uczta w Bazarze, wieczorem tamże bal.

Oto pójebna notatka.

Na bliższe szczegóły brak miejsca i czasu, pochłoniętego zupełnie przez prace zjazdu.

Względ ten usprawiedliwia niedokładność przesyłanych pośpiesznie relacji.

Fr. Nowodworski.

Dla najuboższych.

Konduktor hotelu europejskiego P. P. za niedbalstwo tytułem kary składa rs. 1 kop. 50.

Nekrologja.

+ Ś. p. Katarzyna z Żórawskich
Kolanowska,

wdowa, po krótkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 14-go września 1893 r., przeżywszy lat 86. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w sobotę, dnia 16 września, w sobotę, o godz. 10-iej zrana, w kościele św. Trójcy na Solcu, a następnie wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, o godzinie 4-iej po południu, na cmentarz powązkowski, na które pozostali w głębokim smutku synowie, córka i wnuczka zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —1097—

ś. p.
**Antonina z Boguckich
PIASECKA,**

po długich i ciężkich cierpieniach, zasnęła w Bogu dnia 14-go września 1893 roku. W ciężkim smutku pogrążeni mąż i rodzina zapraszają krewnych, przyjaciół i życzliwych na żałobne nabożeństwo do kaplicy św. Barbary przy kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach, w dniu 17 b. m., to jest w niedzielę, o godzinie 10-iej zrana i na wyprowadzenie zwłok z tamtąd tegoż dnia, o godzinie 5-iej po południu na cmentarz powązkowski. —3939—

+ W sobotę, dnia 16 b. m., o godzinie 11-iej przed poł., odbędzie się w kościele katedralnym wotywa za duszę

ś. p. **KATARZYNIE KRENN.**

ś. p.
MARJA z PROSZKOWSKICH SWIECICKA,

przeżywszy lat 71, zmarła w dniu 14-ym września r. b. Na nabożeństwo żałobne w kościele po-karmelickim na Lesznie, w sobotę, o godzinie 10-iej zrana, a następnie wyprowadzenie zwłok, o godzinie 5-iej po południu, na cmentarz powązkowski zaprasza

2—3931—

RODZINA.

+ W sobotę, dnia 16 września r. b., w rocznicę śmierci

ś. p. **Julji Sommer,**

odprawione będzie nabożeństwo żałobne, o g. 9 i pół rano w kościele W.W. Świętych na Grzybowie, na które pozostała córka wraz z mężem i dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —3821—

+ W sobotę, dnia 16-go września, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. p. **Joanny z Winnickich
STYPUŁKOWSKIEJ,**

odbędzie się żałobne nabożeństwo, w kościele św. Aleksandra, o godzinie 9-iej i pół zrana, na które pozostałe dzieci zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —3926—

+ Dnia 19 września, to jest we wtorek, o godzinie 9-iej zrana, przed wielkim ołtarzem, w kościele św. Krzyża, odbędzie się msza święta za duszę ś. p. **Józefa i Julji Lewandowskich**, emeryta, b. wice-prezesa tanich kuchni, na którą zaprasza się rodzinę, przyjaciół i znajomych. —3895—

+ W dniu 16-ym b. m., jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. p. **Julji Stankiewicz,**

odbędzie się nabożeństwo żałobne, o godz. 9-iej zrana, w kościele św. Aleksandra, na które zaprasza rodzina. —3921—

+ Wszystkim, którzy przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi nieodżałowanej pamięci żonie i matce naszej

Matyldzie Szvede,

a zwłaszcza pastorowi Bartsch, za słowa pociechy, składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

MAŻ I SYN.

+ Wszystkim, którzy uczestniczyli w przeprowadzeniu zwłok

ś. p. **Leona Nowoleckiego,**

na miejsce wiecznego spoczynku wdowa wraz z dziećmi składają serdeczne „Bóg zapłać”. —3935—

+ Wszystkim, którzy odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki ś. p. matki naszej

Magdaleny z Verlow

Szuber t,

oraz na nabożeństwie żałobnym znajdując się raczyli, serdeczne podziękowanie składają córki. —3934—

— Wszystkim uczestniczącym w pogrzebie

ś. p. **EMMY z Loewensteinów SZANCER,**

składają serdeczne podziękowanie

—3936—

RODZINA.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Petersburg 15-go września. (T. pr. K. W.) — Z Rygi donoszą, iż wydano rozporządzenie, aby wszystkie rozprawy, składane dla otrzymania stopni naukowych w uniwersytecie jurjewskim, były nadal pisane w języku russkim. (Aj. półn.)

WYSTAWA.

Wilno 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Hr. Marja Potocka nadesłała na wystawę trzy buhaje. Wielki jest popyt na trzodę chlewną.

Wilno 15-go września. (Tel. pr. K. War.) — Dziś odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu sędziów. W dziale rybołówstwa. Hr. Tyszkiewicz otrzymał medal srebrny.

ROZBICIE POCIĄGU.

Wilno 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Dzisiejszej nocy na kolei libawsko-romeńskiej pociąg towarowy nr. 119 pomiędzy stacjami Mołodeczno i Prudy wyszedł z szyn i spadł z nasypu. Jedenaście wagonów straskanych w drzazgi, bardzo wiele towarów uszkodzonych. Straty są znaczne. Plant kolejowy zniszczony na wielkiej przestrzeni. Wypadku z ludźmi nie było. Pociąg pasażerski przybył do Wilna z opóźnieniem 6-godzinnem.

WYPADKI CZESKIE.

Praga czeska 15-go września. (T. pr. K. W.) — Mały stan oblężenia rozciągnięty będzie prawdopodobnie i na Pilźnie.

Praga czeska 15-go września. (T. pr. K. W.) — Namiestnictwo zastosowało przepis o przedkładaniu policji numerów drukowanych gazet na trzy godziny przed wypuszczeniem ich w świat dotąd tylko do *Narodnich Listów*, do organu realistów *Czas*, do młodoczeskich pism humorystycznych, tudzież do antysemitów, między innymi także do antysemitów organu niemieckiego *Deutsche Volksbote*.

Praga czeska 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Staroczeskie organy: *Hlas naroda*, *Politik* i *Czech* uderzają gwałtownie na młodoczechów za wywołanie dzisiejszej sytuacji. Posłowie staroczescy zebrał się na konferencję.

Praga czeska 15-go września. (T. p. K. W.) — Zawieszono działalność 17 stowarzyszeń, innym 213 stowarzyszeniom nakazano uwiadamić władzę o każdym odbyć się mającym posiedzeniu na trzy dni naprzód; 1200 stowarzyszeniom wreszcie polecono uwiadomienie takie komunikować na 48 godzin przed posiedzeniem. Grupy miejscowe „Germanenbundu” w Pradze czeskiej i w Bernie morawskim rozwiązano.

Paryż 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — *Temps* pochwała kroki wyjątkowe rządu w Czechach; naganiając awanturniczą politykę młodoczechów.

PODATEK OD CYGAR.

Berlin 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — *Volkszeitung* dowiaduje się, że nowy podatek od fabrykatów tytoniowych nałoży na cygara w cenie 50 marek za 1,000 sztuk banderolę 10-markową, od 50 do 80-tych marek 20-markową, na wyższe trzydziestomarkową.

IMMATRYKULACJA CUDZOZIEMCÓW.

Paryż 15-go września. (Tel. pryw. Kur. W.) — W biurach policyjnych rozpoczęła się immatrykulacja obcych poddanych, zamieszkałych w departamencie Sekwany (skutkiem ustawy, uchwalonej przez izby; przyp. red.). Natłok ogromny, gdyż w departamencie mieszka 150,000 cudzoziemców.

POGRZEB MIRIBELA.

Paryż 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — Minister wojny, jen. Loizillon, tudzież generałowie: Saussier i Boisdoffre udali się do Grenoble na pogrzeb Miribela.

ROKOSZ W BRAZYLJI.

Berlin 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — Niemcy wysyłają dwa okręty wojenne na wody brazylijskie dla obrony interesów poddanych niemieckich zamieszkałych w Brazylii a zagrożonych bombardowaniem Rio de Janeiro. Okręty przebywały dotąd w okolicy Buenos Ayres na wodach argentyńskich.

BOMBARDOWANIE.

Paryż 15-go września. (Tel. pr. K. W.) — Tutejszy poseł brazylijski zaprzecza wiadomości o bombardowaniu Rio de Janeiro. Mimo tego trwało ono faktycznie przez sześć godzin, wszakże bez skutku.

KOLEJ KONGA.

Bruksella 15-go września. (Tel. pr. K. W.) — Kompanja kolei Konga zamierza wydać bez gwarancji państwa nowych obligacji na 18 milionów fr.

ZAŁEW W MADRYCIE.

Madryt 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Skutkiem pęknięcia rury kanałowej woda zalala część miasta. Kilka domów runęło.

WYDALENIE.

Belgrad 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Rząd wydalil z Serbji nauczyciela bułgarskiego, Grygorowa, który przybył odwiedzić rodzinę w Pirocie. Zarzucono mu szpiegostwo i propagandę bułgarską.

CHOLERA.

Wiedeń 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Organ najwyższej władzy sanitarnej państwa stwierdza słabnięcie cholery w Galicji. Większa liczba wypadków w czasie od d. 3-go do d. 9-go b. m. zaszła tylko w Rymanowie (powiat sanocki) i w Białym Potoku (powiat czortkowski). W ogóle zachorowało w Galicji od czasu wybuchu zarazy 502 osób, zmarło 307, to jest 61%. W żadnym innym kraju koronnym Przedlitawji nie ponowiły się w tym czasie wypadki choleryczne, pomimo ciągłego jeszcze silnego dopływu robotników, zbiegających z zarażonych okolic Węgier i Rumunii. Zawdzięczyć to należy surowej kontroli lekarskiej nad nimi.

Lwów 15-go września. (Tel. pryw. Kur. W.) — Ostatni biuletyn choleryczny wykazuje 16 wypadków zaslągnięcia, a 6 wypadków śmierci.

Budapeszt 15-go września. (T. pr. K. W.) — Cholera na Węgrzech raptownie zanika. Wczoraj było 8 wypadków zaslągnięcia, a 9 śmierci.

Londyn 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — W Bingley zmarło kilka osób na cholere.

Madryt 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — W trzech prowincjach Hiszpanji wybuchła cholera.

Konstantynopol 15-go września. (T. pr. K. Warsz.) — W domu obłąkanych w Skutari zachorowało dotąd na cholere osób 103, zmarło 66; wczoraj było nowych 6 wypadków zaslągnięcia, 5 śmierci. W mieście było 2 wypadki, w Galacie 2, w Konstantynopolu kilka.

Wiedeń 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Książę Piotr Karadżordzewicz zaprzecza wiadomości, jakoby zamierzał usunąć się z widowni życia politycznego i wyrzec się praw swoich do tronu serbskiego.

Berlin 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — *Magdeburgische Ztg.* zapewnia, że projektu wzniesienia tak zwanych „Sperrforts” na granicy francuskiej zaniechano.

Berlin 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Agent finansowy rurski, Carminer, umarł.

Berlin 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Cesarz każe sobie codziennie zdawać raport o stanie zdrowia księcia Bismarka.

Berlin 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Po zebraniu się parlamentu rzeszy wniesiona będzie interpelacja w sprawie zaprowadzenia w Niemczech apelacji od wyroków izb sądowych (*Strafkammern*), tudzież w sprawie zaprowadzenia ustnej procedury w sądach wojskowych.

Karlsruhe 15-go września. (Tel. pr. K. W.) — Podczas manewrów pod Lauterburgiem cesarz dowodził osobiście 14-ym korpusem przeciw korpusowi 15-mu.

Pila 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Władza miejska postanowiła zamknąć stale studnię artezyjską.

Paryż 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — Kompanja górnicza w Lens odrzuciła wszystkie żądania robotników. Posiada ona znaczne jeszcze zapasy węgla. W okręgu loarskim syndykaty orzekną na mityngu niedzielnym, czy mają przystąpić do zmowy skutkiem wezwania kongresu robotniczego departamentu Pas de Calais.

Paryż 15-go września. (Tel. pr. Kur. War.) — Zmowa górników w departamentach Nord i Pas de Calais zdaje się niennikniona.

Londyn 15-go września. (Tel. pr. K. War.) — W artykule, przypisywanym lordowi Salisbury’emu, oświadcza się *Standard* przeciw przyłączeniu się Anglii do trójprzymierza. Hasłem Anglii powinno być przede wszystkim: budować okręty.

Londyn 15-go września. (Tel. pr. K. W.) — Księżstwo Connaught odjechali w odwiedziny dworu austriackiego i zabawią przez miesiąc w Wiedniu. Książę uczestniczyć będzie w manewrach węgierskich.

Londyn 15-go września. (Tel. pr. K. War.) — Tutejszy przedstawiciel Meksyku oświadczył, że kupon październikowy będzie niezwłocznie wypłacony.

Rzym 15-go września. (Tel. pryw. K. W.) — Eskadra angielska zabawi w portach włoskich od d. 11-go do 31-go października.

Berlin 15-go września. (Tel. pr. Kur. W.) — Ruble w gotówce 212 25 (wczoraj 212.40)

Ruble na dostawę 212 50 (wczoraj 213.)

Pożar.

Dzisiaj, około godziny 2-jej po południu, powstał groźny pożar w fabryce wyrobów stolarskich i cieśli do budowli Br. Bevenseego, mieszczącej się pod nr. 75-ym przy ulicy Czerniakowskiej.

Pomimo dzielnego i szybkiego ratunku—wszystkie cztery oddziały straży ogniowej o godzinie 2-jej były już na miejscu—fabryka i składy desek p. Bevenseego zgorzały.

Gdy to piszemy—godzina 3-cia po poł.—kierujący akcją ratunkową pułkownik Popławko zajął się obroną od niszczącego żywiołu sąsiednich zabudowań: fabryki posadzek Tworowskiego pod nrem 77-ym i fabryki wyrobów jedwabnych A. Blazyego pod nrem 71-ym przy tejże ulicy.

Niebezpieczeństwo pożaru grozi zwłaszcza fabryce Blazyego, w tym bowiem kierunku zwrócił się silny wiatr.

O godz. wpół do 3-jej wyprawiono oddział praski i maszyny parowe.

Fabryka wyrobów cieśli Bevenseego była zaasekurowana w warszawskim Towarzystwie ubezpieczeń.

Z SĄDÓW.

Spólnicy Pawlaka

Izba sądowa tutejsza w drugim departamencie karnym roztrząsała wczoraj, w drodze apelacji, sprawę Wawrzyńca i Majehra Bartosików, ojca i syna, oraz córki Wawrzyńca, zamężnej Anny Świerczyńskiej, zamieszkałych w Zabłociu, w pow. kolskim.

Akt oskarżenia zarzuca obwinionym świadome ukrywanie Francisza Pawlaka, mordercy Szmidta i Kuźnickiego, po spełnieniu przezeń zabójstwa, a następnie ułatwienie mu ucieczki za wynagrodzeniem.

Oskarżeni w ciągu trwania całego śledztwa, tak pierwiastkowego, jak i sądowego, zaprzeczali winy, pomimo stwierdzenia przez niektórych świadków, iż Bartosikowie i Świerczyńska istotnie brali udział w ukrywaniu śladów przestępstwa, a nawet dzielili się łupem, osiągniętym przez okrutne morderstwo, dokonane przez Pawlaka i Wyrostkiewicza w pociągu kolei bydgoskiej.

Sąd okręgowy warszawski, który sprawę tę w I-jej instancji sądził, po wysłuchaniu kilkunastu świadków, uznał oskarżenie za dowiedzione i skazał Bartosików i Świerczyńską na zesłanie do robót ciężkich na lat sześć, a następnie na dożywotnie osiedlenie w Syberji, z pozbawieniem praw i przywilejów.

Wskutek skarg apelacyjnych skazanych, sprawa przyszła po raz wtóry pod decyzję izby sądowej, gdzie w imieniu oskarżonych obrony wnosili adw. przysięgli: Peplowski i Krzycki, wskazując na brak niezbitych i całkiem pewnych dowodów winy, zwłaszcza wobec sprzeczności zeznań świadków.

Izba sądowa, po dłuższej naradzie, uchyliła wyrok sądu okręgowego i oskarżonych uniewinniła.

Wyrodna matka

Pod zarzutem znęcania się nad własnym dzieckiem zasiadła wczoraj na ławie oskarżonych sądu okręgowego tutejszego 25-letnia włościanka, Stefania Kamińska, zamieszkała we wsi Irence, w pow. błońskim.

Liczni, wezwani do tej sprawy świadkowie, tak na śledztwie pierwiastkowym, jak i sądowym, jednomyślnie zeznali, iż Kamińska, chcąc pozbyć się 6-letniego synka swego, Władysława, który widocznie był dla niej ciężarem, od kilku miesięcy znęcała się nad nim bezustannie, już to bijąc go po głowie polanem i drążkiem żelaznym, już to morząc głodem.

W ostatnich czasach nawet doszło do tego, że Kamińska wcale nie kryła się ze swymi zamiarami pozbycia się własnego dziecka, a na czynione jej ciągle uwagi sąsiadów, oświadczyła, że „wolno jej z własnym dzieckiem robić, co się jej podoba”; kiedyś znów wyraziła się, „wartoby, żeby dzieciak już nareszcie zdechl”.

Ostatnio Kamińska oskarżona za silnie śnać uderzyła dziecko w główkę, skoro dostało krwotoku, zaczęło silnie pokasywać i, niepowstawszy już z łóżka, a raczej z... podłogi, do której matka je przyzwyczaiła, nad ranem życie zakończyło.

Rada lekarska, która zaopiniować miała w tej sprawie, po obejrzeniu trupa dziecka, orzekła, iż śmierć jego warunkowo nastąpiła wskutek zadanych mu przez wyrodną matkę ran, tudzież wskutek systematycznego morderstwa go głodem, co pociągnęło za sobą wycieńczenie sił.

W sądzie oskarżona do winy się nie przyznała, utrzymując, iż przeziębienie było przyczyną śmierci dziecka i że nie miała powodu do nienawidzenia syna.

Sąd okręgowy skazał Kamińską na zesłanie do robót ciężkich na lat 12, a następnie na dożywotnie osiedlenie w Syberji.

STANISŁAW SZYFER adw. przys. powrócił. Miodowa 15.

— Dr **Grodzki** leczy choroby sekretne oraz niemoc wskutek tychże. Śliska nr 7. 3705

Dr **PRUSZYŃSKI** powrócił. Choroby żółtka i kiszek. Świętokrzyska 27. Od 8—10 zrana i od 4—6 po poł. 3769

APTEKA M. Szczekockiego

Świętokrzyska róg placu Wareckiego w Warszawie.

Nowourządzona i zaopatrzona we wszelkie środki lekarskie, specjalia zagraniczne i krajowe oraz wszelkie wody mineralne tak naturalne jak i sztuczne w dniu 14 b. m. urzędowo została otwarta. 3937

FRANCUZKA SZKOŁA KROJU

M-me **MERCÈRE** 3874

System org. Vorth'a i Laferrier'a wykład w 4-ch językach. Przy szkole pracownia sukien i magazyn mód. Przyjmują się pensjonarki. Nowy-Swiat 20.

Leon Scheller, dentysta wrócił. 3853

Lecznica dla zwierząt Świętokrzyska 31. Przyjmuje na stałe i udziela porad od 9—1-ej z poł.

Szkoła Malarstwa i Rysunku dla kobiet

Miłosza Kotarbińskiego

Widok 14.

Zapisy od 15 września (od 10—3-ej). Lektje od 1 października. 3815

— Adwokat przysięgły **Leon Blaszkowski** powrócił. Ordynacka 8. 3916

P. St. MAJEWSKI

dyrektor i właściciel instytutu gimnastyczno-leczniczego, szkoły fechtunków powrócił z letniego mieszkania „Pilica”. Nowy-Swiat 5. 3919

Jest do sprzedania dom murowany na 25-letnią splatę.

przy kupnie potrzeba rs. 10,000, szacunek rs. 32,500j Wiadomość ul. Danielewiczowska nr 10, od 3—4-e po południu. 3929

Pośrednictwo wylacza się.

Właścicielka pracowni Gorsetów

MARIE Niecała 1, I piętro wróciła z zagranicy i przywiozła świeże modele angielskie. 3920

— **Zakład gimnastyki szwedzkiej** zdrowotnej, leczniczej i **massażu**

HELENY KUČAŁSKIEJ pod opieką drów Solmana i Kurtza. Konsultantem dr Skowroński. **Mazowiecka 5.** 3924

Od lecznicy I—Niecała 1.

Dr **Adam Bauerer** po powrocie rozpoczął przyjęcia. (Choroby nerwowe. Leczenie elektrycznością. Poniedziałek, środa i piątek od 1—2 z poł. 3923

— **Adwokat przysięgły Gliksberg** powrócił. (Sprawy cywilne i karne). Długa nr 28, 1-sze piętro. 3915

Adam Oderfeld,

adwokat przysięgły powrócił. Senatorska 36 (plac resursy Kupieckiej dom W-go Seydla). 3928

KORRESPONDENCJA PRYWATNA.

— Dla Holofernesa list poste-restante. 3930

— Drogiej Gardenji. Postaraj się, błagam, dotrzymać obietnicy danej 1-go czerwca. 3933

— 222.—Żadnej wiadomości nie mam od ciebie. Proszę choć o parę wyrazów. 3913

Polecam nowo-wypuszczone gatunki wyborowych WIN, od 35 k. za butelkę

R. MOROZOWICZ,

Miodowa 6. — Plac św. Aleksandra 18. 957r

NOWO-OTWORZONY

Skład Szkła, Kryształów, Porcelany, Fajansu, Majoliki, oraz własna Malarnia na porcelanie

T. Z. Osińskiego,

142, Marszałkowska 142,

w dawnym lokalu po firmie **K. CYBULSKI**,

połącza w wielkim wyborze: Serwisy stołowe z porcelany, fajansu i szkła; Garnitury na umywalnie; Stółki i Tace majolikowe w oprawie bambusowej; Wyroby platerowane z pierwszorządnych fabryk. 1726

CENY MOŻLIWIE NIZKIE.

W dniu 21 Września (3 Października) r. b. 1893, w sali IV Wydziału Sądu Okręgowego Warszawskiego (Miodowa 11), odbędzie się przed Komisarzem Sądowym Rożnowskim

Sprzedaż

przez licytację publiczną

w drodze działów posesji położonej w Warszawie, przy ulicy Tomackiej i Długiej, oznaczonej № 569, 570, 571 i 599/c, Hotelem Wileńskim zwanej. Licytacja rozpocznie się od summy 73,600 rubli. Nieruchomość ta nie jest obciążona żadnymi długami; z postąpnego szacunku nowonabywca będzie mógł zatrzymać sumę 22,000 rs. na hypotecę nabytej posesji na 5% z możliwością zaciągnięcia przed powyższą sumą pożyczki Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy w razie wybudowania domu frontowego mieszkalnego od ulicy Długiej. Bliższą wiadomość powziąć można w kancelarii Adw. Przys. L. Wrótnowskiego, egzekutora testamentu s. p. Janusza Rostworowskiego, ul. Hr. Berga 6. 1321

Marki pocztowe!

Kollekcje marek nabywa za wysokie ceny.—Malinowski, Bawarja, w Monachjum-Thal № 24/L. 1783

Ces. Król. Wyższa SZKOŁA TKACKA

w Brnie (Brünn).

Zakład ten naukowy podniesiony w roku 1882 do wysokości Zakładu Rządowego, w r. 1892 znacznie rozszerzony i zorganizowany, posiada budynek nader obszerny i dobrze oświetlony, przy najrozmaitszych systemach mechanicznych tkalni, werk-maszyn, ręcznych i Jacquardowskich, dla wszelkich branż tkackich.

Oprócz tego Zakład posiada zbiory obfite i bibliotekę fachową.

Nauka udzielana bywa we wszystkich gałęziach tkactwa, przedzenia i appetury, przez 12-tu doświadczonych profesorów.

Czas trwania nauk 2 lata dla zwykłych uczniów, zaś rok jeden dla hospitantów.

Kurs nowy rozpoczyna się z dniem 20-go Września 1893. Wszelkie bliższe informacje chętnie udziela **C. K. Dyrekcja.**

Nakładem Księgarni S. Bukowieckiego,

Marszałkowska 100, wyszły: K. Glińskiego, „Dramat”, cena 1 rs. 20 k. A. Mickiewicza, „Pan Tadeusz”, 20 kop. Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Maszyny do szycia „ręczne” i „nożne” oraz

„Wheller & Wilson”

uznane za najlepsze, z gwarancją, na rozplaty tygodniowe po rs. 1.

Juljan Berg,

Mazowiecka 16. 6R

Szkoła Tańców

Wincentego Słowackiego,

Artysty baletu Teatrów Rządowych Warszawskich, dla osób dorosłych, oddzielnie dla uczni i uczennic zakładów naukowych i dzieci, a także udzielam lekcje po domach prywatnych i pensjach. Nowy-Swiat № 32. 1780

Gruszki, jabłka, sliwki, z Jankowa,

poleca SKŁAD NASION „Ogrodnik Polski.” Mazowiecka 11. 997r

KARETA,

Faeton i Bryczka,

do sprzedania.—Ul. Śliska Nr 21.

Poszukiwaną jest dzierzawa,

w dobrach donacyjnych, ordynackich lub większych właścicieli posiadłości, albo majątek do kupna, rozległości 20 do 30 włók.—Oferty z dokładnym opisem majątku i ceną, proszę nadsyłać pod adresem: Ostrołęka, gub. Łomżyńskiej, do księgarni Józ. Richtera. 993r

Jest do sprzedania 5-ioletnia Klacz

wierzchowa Arabska, maści siwej, ze stadniny Regów.—Wiadomość: Plac św. Aleksandra Nr 18. 1765

EAU DE COLOGNE
SUPÉRIEURE
—
RAFRAICHISSANTE.
—
PRÉCIEUSE
POUR
LA TOILETTE

BROCARD & Cie

Skład fabryczny, ul. Leszno Nr 1.

Antyki, Bronzy, Porcelana saska, Mebelki stylowe, Japońszczyzna, do nabycia po niesłychanie niskich cenach w Magazynie pod firmą **Alfred Lion** dawniej **N. S. Brüner & Co.** Nowy-Swiat № 69, wprost Kopernika. 1748

Brzytwy, Scyzoryki, Noże stołowe, deserowe i kuchenne, Nożyczki w najlepszym gatunku i najtaniej u 1778

Jodłowskiego.

Składy: Marszałk. 137 i Bielańska Nr 5.

Zakład Freblowski

Antoniny Lewowej,

Senatorska 42,

(plac Resursy Kupieckiej).

Zapis codziennie. 1694

Magazyn Mebli ZAŁĘSKIEGO i S-ki

w WARSZAWIE,

137. Marszałkowska 137,

posiada na składzie wielki wybór mebli wykwalifikowanych i skromnych. Podejmuje się urządzeń apartamentów, podług rysunków. Dział dekoracyjno-tapicerski. Wynajem mebli mało używanych. 12r

OGŁOSZENIE.

Zarządzający Warszawskim Kantorem Banku Państwa,

podaje do wiadomości pp. właścicieli Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, że zgodnie z art. 167 i 168 Ustawy wzmiankowanego Towarzystwa z roku 1888, w dniu 16 (28) Września r. b., o godzinie 10-ej rano, odbędzie się ogólne zebranie właścicieli Listów Zastawnych w gmachu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, przy ulicy Erywańskiej, w celu wyboru dwóch Radców Komitetu właścicieli listów, w miejsce wychodzących z powodu ukończenia kadencji, jak również dla wysłuchania sprawozdania o czynnościach tego Komitetu.

Właściciele Listów Zastawnych, którym na zasadzie art. 169 Ustawy, przysługuje prawo do głosowania, pragnąc wziąć udział w zebraniu, zechcą zgłosić się do Kancelarii Warszawskiego Kantoru Banku Państwa, dla otrzymania biletów wejścia, które wydawane będą w godzinach biurowych od 6 (18) do 15 (27) Września włącznie.

Właściciele Listów Zastawnych obowiązani są przy deklaracji, sporządzonej na specjalnych blankietach, przedstawić książkę legitymacyjną, jeżeli właściciel mieszka w Warszawie, w przeciwnym razie inny jaki dowód tożsamości osoby, jakoteż złożyć Listy Zastawne w ilości, dające na zebraniu prawo głosu, z załączeniem własnoręcznie podpisanego wykazu numerów i liter Listów, lub kwit depozytowy Dyrekcji Głównej, udowodniający przyjęcie do depozytu odpowiedniej ilości Listów Zastawnych.

Osobie, odpowiadającej wyżej oznaczonym warunkom, wydany zostanie imienny bilet wejścia z wymienieniem w nim liczby głosów, na które osoba ta ma prawo, bilet ten nie może być odstąpiony innej osobie.

977r

Do sprzedania

PLACE w Moskwie,

w bliskości stacyj towarowych trzech Moskiewskich dróg żelaznych, opatrzone w dobrą wodę źródłaną, zdadne pod budowę fabryczne i t. d. częściami od 260 do 8000 sażeni kw. na warunkach bardzo przystępnych.

Blizszych informacji udziela:

AGENTURA HANDLOWA
J. H. WINNICKI,

w Warszawie, Senatorska 11. 1776

EDMUND S. NAGANOWSKI i Spółka w Londynie
Generalna Agentura dla Handlu i Przemysłu
— Biuro Komisowe i wywiadowcze —

założone, jako Wydział osobny na Cesarstwo i Królestwo.

Adresować należy:

Messrs. E. S. Naganowski and Co., 12, Fitz-Roy Road, Regents Park, London N. W.

Na każdy list odpowiada się pocztą odwrotną. Wszelkie zamówienia załatwiają się w dzień ich odbioru. Dla sprzedających i kupujących w Anglii, warunki najłatwiejsze i najdogodniejsze. Klienci, zwracający się do nas pierwszy raz, winni nadesłać równocześnie z listem 5 rubli sr. na koszt informacji, korespondencji i t. d.

(Spółka ma układ specjalny ze znaną agencją teatralno-koncertową, Messrs. E. Dowling and Co. dla wprowadzania przed publiczność artystów i artystek odpowiednich.) 1498

Fabryka Słodu

A. SEEBERCA w Tuckum,

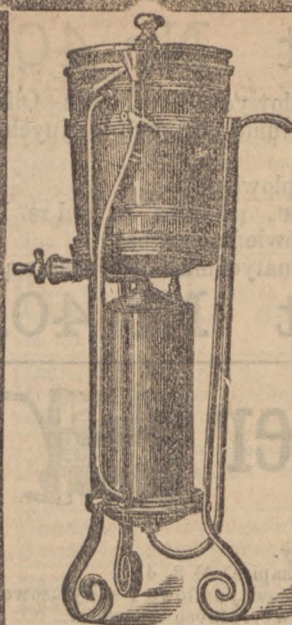
poleca

Słód Karmelowy

zastępujący kawę.

Wybonwy w smaku, w wysokim stopniu pożywny i posiadający wszystkie dodatnie dla zdrowia zalety.

Nabywać można we wszystkich znaczniejszych Składach Towarów Kolonialnych, po kop. 20 za funt. 1777

ZARZĄD ZAKŁADÓW GAZOWYCH

zwraca uwagę na

STERYLIZATORY gazowe

dla szpitali, klinik, hoteli, dróg żelaznych i mieszkań, dające w ciągu godziny 30 litrów wody zimnej przegotowanej, zużywając przytem gazu za 2½ kopiejki.

Do nabycia w Magazynie
Senatorska Nr 8. 1769

MAGAZYN BŁAWATNY

Antoni Chojnacki i S-ka,

Marszałkowska, róg Zgoda,

na obecny sezon zaopatrzonym został

W najświeższe NOWOŚCI,

z których poleca: **Wełny** czarne i kolorowe na kostjумы i okrycia, Plusze, Aksamity, Flanele, Barchany, Wełny na mundurki pensjonarskie. 1748

4. Czysta 4.
Magazyn Bławatny
M. Wieckowskiego
1707
NO W O Ś C I
JEST IENIE
z osobistych zakupów
w Moskwie i Paryżu.
Ceny niskie.
4. Czysta 4.

Poszukuje się do nabycia

KOLEJKA PRZENOŚNA, złożona z przesł długości około 5 metrów, szerokości około 500 milimetrów, o szynach małego profilu, około 50 milimetrów wysokości, utwierdzonych na podkładach żelaznych. — Ogólna długość około pół wiorsty. — W braku takowej, mogłyby być nabyte same szyny używane lecz w dobrym stanie, o profilu powyższym. — Oferty z dokładnymi wymiarami przyjmują się: Biuro Ogłoszeń „Monopol”, Senatorska 25. 1782

Złoty Medal 1885 r.

ogniotrwałe
KASSY Roberta Bohtera,
Nowy-Swiat N 34.
SPECJALNA FABRYKA

nagrodzona medalami na wystawach Europejskich i Amerykańskich. — Wyrób pierwszorzędny. — Ceny niskie, znaczny wybór. — Cenniki z rysunkami wysyła się bezpłatnie. 1787

Nr 40. Nowy-Swiat Nr 40.

Główny Skład *Mydła, Świec kościelnych i stołowych*, Krochmalu, Oliwy do jedzenia i do palenia, Mydła toaletowych i Perfumeryj, Farb olejnych, Wosku etc. etc. etc.

1754

Materiały piśmienne.—Papiery stempłowe.

Nafła na beczki i garnce **z odstawą do domów**, po cenie za pud rs. 1 kop. 40, garniec kop. 28, przy większych zamówieniach rabat.

Przyjmuje obstalunki na Węgla kamienne i drzewne z natychmiastową odstawą.

Nr 40. Nowy-Swiat Nr 40.

Jan Hilkner

w Warszawie,
Nowo-Miodowa № 2, poleca:

Narzędzia do rzemiosł wszelkiego rodzaju.
Narzędzia do gospodarstwa wiejskiego.
Łańcuchy dla koni i bydła.
Latarnie stajenne i ręczne.
Noże do sieczkarni.
Zgrzebła i Szczotki dla koni.
Kłódki i Zamki amerykańskie.
Narzędzia ogrodowe.
Nożyce do szpalerów i Sekatory.
Sikawki i Polewaczki ogrodowe.
Okucia do drzwi i okien.
Odlewy do kuchen i pieców.
Drzwiczki hermetyczne do pieców

Srót i Kapiszony.
Wyżymaczki „Empire” № 3, 4, 5.
Maszynki benzynowe, naftowe i spirytusowe.
Maszynki do kawy różnych systemów.
Maszynki do robienia lodów.
Maszynki amerykańskie do siekania mięsa.
Naczynia kuchenne.
Filtry do wody.
Noże stołowe z widelcami i kuchenne.
Brzytwy, Szczyrki i nożyce.
Przybory laubzegowe.
Umywalnie kompletne.
Łózka żelazne składane.

Lodownice pokojowe,

Wanny, Zycbady, Kłozety pokojowe i t. p.

po cenach możliwie niskich. 985r

Nauka i wychowanie.

Adres pierwszorzędne biura nauczycielskiego. Żalęski. Mazowiecka 16, rekomenduje nauczycieli, nauczycielki, bony. 30505

Adres: Biuro nauczycielskie pierwszorzędne Jasińskiego, Świętokrzyska 15, oficyna, parter. Ma do umieszczenia wysoko wykształconych nauczycieli, nauczycielki i bony różnych narodowości. 28115

Biuro nauczycielskie Jaworskiej, rekomenduje nauczycieli, nauczycielki, bony. Krakowskie-Przedmieście 7. 29666

Buchalterji podwójnej i rachunkowości metodą uproszczoną wyucza ustnie lub listownie Leon Lewicki. Elektoralna 47. 30378

Bony niemieckie i francuskie znajdują natychmiast pomieszczenie. Biuro komisowe: Senator-ska 28. 30819

Berlińskiego konserwatorium uczennica bardzo tanio uczy muzyki, niemieckiego także u siebie. Wolna już tylko do pierwszej. Bracka 6, m. 10. 30730

Buchalterji i rachunkowości handlowej nauczyciel S. Rogulski Niecała 4. 30766

Doświadczona nauczycielka z patentem, przeprowadza całkowitą edukację panienek. Chmielna 35—8. 30758

Doświadczona nauczycielka, z wyższym wykształceniem, konwersacją, muzyką, uczy lekcji na godziny, przygotowuje do zakładów naukowych. Wiadomość: Wspólna 34—13, od godz. 5—6. 30760

Francuska wykształcona ma godziny wolne. Może być za pokój, posiada angielski, muzykę. Warecka 9, m. 6, od 3 do 5-ej. 30798

Francuska dyplomowana poszukuje lekcji. Śliska 6, m. 13. 30194

Francuska 13-letnia, dobrze wychowana, jest do umieszczenia w zamożnym domu do wspólnej nauki. Wiadomość w biurze nauczycielskim, Warecka 3. 30470

Gimnazistka ukończywszy gimnazjum ze złotym medalem poszukuje lekcji, korepetycji, lub innego zajęcia. Może być na wyjazd. Plac św. Aleksandra 12—16. 30734

Gimnazistka z dyplomem poszukuje lekcji lub korepetycji. Specjalność matematyka. Hoża 36, mieszkania 6, od 10-ej do 12-ej, od 3-ej do 5-ej. 30762

Instytutka z wyższym patentem i odznaczeniem poszukuje lekcji. Specjalność matematyka. Zielna 13, m. 5, między 9-a a 1-a. 30355

Lekcji francuskiego, rosyjskiego, niemieckiego, polskiego, muzyki udziela nauczycielka. Hoża 13, m. 22. 30482

Lekcje francuskiego i muzyki na swoim fortepianie 3 rs. miesięcznie. Ciepła 7, mieszkania 64, 1-sze piętro. 29976

Młoda ruska, patent, języki,—poszukuje lekcji. Rymska 6, m. 4. 30561

Medalistka udziela lekcji i korepetycji. Kruca 76, m. 6. 30403

Muzyki udzielam w domu i na mieście. Wilcza 52, m. 18. 30397

Nauczycielka muzyki, która ukończyła konserwatorium udziela lekcje. Wiadomość: Nowogrodzka 14—3, od 10—1-ej. 30391

Nauczycielka z wyższym patentem, konwersacją francuską, poszukuje demi-place, lekcji lub korepetycji. Nowogrodzka 1, mieszkania 7. 30276

Nauczycielka muzyki, uczennica prof. Michałowskiego poszukuje lekcji, warunki przystępne; przyjmuje od 6—7, w składzie fortepianów W-go Gebethnera, Krakowskie-Przedmieście № 40. 30217

Nauczycielka gimnazistka, dyplomowana, poszukuje lekcji przedmiotów klasycznych, przygotowuje do gimnazjum. Podwałe 14, mieszkania 5. 30431

Niemka z patentem z konserwatorium berlińskiego, uczennica prof. Kullaka, udziela lekcje muzyki i niemieckiego, wyklada także polski. Oferty przyjmuje Kurjer Warszawski „W. Niemka.” 30385

Nauczycielka z patentem wyższym, (specałność język polski) i gruntownym wykształceniem pedagogicznym, może przyjąć jedną jeszcze uczennicę nie młodszą nad lat 9. Wiadomość: Hoża 12, mieszkania 1, do 10-tej zrana. 30749

Nauczycielka ze świadectwem i muzyką poszukuje lekcji. Marszałkowska № 86, od 1—3. 30720

Nauczycielka muzyki fortepianowej, była uczennicą konserwatorium udziela lekcji. Mazowiecka 2, m. 12. 30728

Nauczycielka z dyplomem poszukuje lekcji, korepetycji. Marszałkowska 146. Skład nafty „Fehus.” 30751

Osoby znającej języki: angielski, francuski i niemiecki, oraz muzykę poszukuje, do 3-ech małych chłopców. Oferty „N” 27” przyjmuje Kurjer. 30388

Poszukuje się dziewczynki do wspólnej nauki. Kruca 3, m. 9, od 2—5. 28417

Potrzebny korepetytor do szkoły na prowincję. Całe utrzymanie i 25 rubli miesięcznie. Wiadomość: kantor „Kraju,” Niecała № 8. 30502

Potrzebny nauczyciel prawosławny do wykładu języka rosyjskiego, 12 godzin tygodniowo, za średnie wynagrodzenie w szkole prywatnej mieszkiej przy ulicy Białej № 3, mieszkania 1. Nowi uczniowie jeszcze się przyjmują. 30624

Poszukuje się korepetytora. Wiadomość: ulica Smocza № 28, m. 4. 30701

Potrzebna francuska i niemka do konwersacji. Kruca № 3, m. 9, od 2—3. 30696

Potrzebna nauczycielka muzyki na swoim fortepianie. Nowy-Swiat 21—20. 30773

Paryżanka poszukuje lekcji na godziny. Marszałkowska 149, w składzie papieru Przybylskiego. 30461

Ruska, która skończyła gimnazjum ze złotym medalem szuka lekcji; przygotowuje również do niższych klas gimnazjalnych. Oferty przyjmuje kantor Kurjera Warsz. pod wyrazem „Medalistka.” 30398

Realista ze świadectwem z ukończenia poszukuje korepetycji. Oferty przyjmuje Kurjer „Jan.” 30726

Student poszukuje korepetycji. Kruca 19, Sm. 3, od g. 4—6. 29584

LATARNIE i AMPLE STYLÓWE

Swieczniki, Kandelabry, Lichtarze, Lampy, Wazony, Żardinierki, Bronzy, poleca 1771

S. GĄSIOROWSKI, Nowy-Swiat 49.

Dorota Markiewicz,
Bernard Gittelsohn,
zaręczeni. 998r Ł 6 d z.

Zarząd Warszawskiego Oddziału T-wa Br. Nobel

zawiadamia, że

Pyronafte (naftę bezpieczeństwa).

Ciepła gatunkowy 0-850, stopień zapalności 99°—100° C.
nabywać można tylko w następujących składach i sklepach:
własnym—Erywańska 18, telefonu 712.

W-go J. Serkowskiego,

Fabryka: Nowolipie 76, telef. 612.—Skład Leszno 37.
Skład Krak.-Przedm. 9, „ 70.—Wylączny skład Pyronafte Krak.-Przedm. 19.

p. E. Trzebińskiej, Plac św. Aleksandra 18.

Za produkt jedynie w tych miejscach nabywany Zarząd poręcza.
Pyronafte pali się bez swędu w każdej lampie, daje wszelkie bezpieczeństwo i czyste, silne, zdrowe światło. Oszczędność w użyciu 15%.
Dostawia się do domów w naczyniach pudowych i półpudowych, hermetycznie zamkniętych i opatrzonych plombą T-wa Br. Nobel. 1461

Student uniwersytetu, rosyjski, udziela lekcje rosyjskiego, poprawia ćwiczenia i daje korepetycje. Żorawia 41, m. 7. 40404

Student poszukuje lekcji albo korepetycji, Sławet do najwyższych klas. Specjalnie matematyka, niemiecki, francuski. Oferty pod „Lekeja” przyjmuje Kurjer. 30396

Student uniwersytetu przygotowuje w krótkim czasie na świadectwo gimnazjalne i na świadectwo nauczycielki. Oferty przyjmuje Kurjer pod „Student-Korepetytor.” 2256r

Student uniwersytetu, doświadczony korepetytor poszukuje lekcji, korepetycji lub kondycji w Warszawie lub na wyjazd. Łaskawe oferty przyjmuje Kurjer Warsz. pod lit. „A. B. C.” 2249r

Student uniwersytetu poszukuje lekcji lub korepetycji. Kruca № 31—47. 30750

Śpiewaczka inteligentna potrzebna jest na wyjazd, za dobre wynagrodzenie. Oferty listownie: Warszawa, poste - restante „A. O. M.” 30359

Ukończywszy warszawskie realne gimnazjum, poszukuje zaraz korepetycji, lub podjęcie się przygotować kandydatów do tegoż gimnazjum na prowincji. Łaskawe oferty przyjmuje Kurjer dla „Adama P.” 2150r

Udzielam lekcje muzyki i francuskiego języka. Ulica Zielna № 4 domu, mieszkania № 22. 30226

Udzielam lekcji muzyki po umiarkowanej cenie. Wiadomość: ulica Pańska № 3, mieszkania № 32, od 10 do 12-ej. 30739

W zakładzie freblowskim Marji Weryho, Nowy-Swiat 44, zajęcia rozpoczęte dla dzieci i wychowawczyń. 30033

Zakład freblowski Marji Keller, Senatorska 11. Zajęcia rozpoczęte, zapis dzieci i wychowawczyń codziennie, oprócz świąt i niedziel. 28844

Zakład freblowski, oraz szkoła bon i wychowawczyń Zofji Garbowskiej, Zielna 11. Zapis codziennie do godziny 1-ej. 30837

Żelazna 65. Szkoła freblowska z ogrodem. Zapis dzieci do południa. 30818

Doniesienia osobiste.

Listy dla Alfonsa i Muzykalnego na pocztę. 30809

List dla J. S. profesora z nad Renu na pocztę. 30719

Pracowity ma list do odebrania. 30851

Posady i prace.

a) Poszukiwane.

A) Osoba średniego wieku poszukuje miejsca gospodyni miejskiej lub wiejskiej albo pielęgnowania chorej osoby. Wiadomość: Grzybowska 40, browar. 30858

Angielka z Londynu (gruntownie francuski i włoski). 3 Miodowa, oficyna 25. 29835

Biedna wdowa, uzdolniona w krawiecczym, szuka pracy w domu prywatnym. Nowy-Swiat № 47, 3-ie piętro, m. 5. 2255r

Berajter poszukuje miejsca. Oferty przyjmuje kantor Kurjera pod „Berajter.” 30725

Dwie francuski wykształcone poszukują konwersacji lub demi-place do dzieci. Żorawia 41, m. 18. 30753

Francuska poszukuje miejsca lub demi-place. Oferty przyjmuje Kurjer Warsz. dla L. G. 30736

Francuska wykształcona, z najlepszymi świadectwami, ma kilka godzin wolnych. Wspólna 36, m. 7, od 1—4-ej. 30399

Gimnazistka z medalem poszukuje odpowiedniego zajęcia. Bednarska 6—14. 30859

Kobieta poszukuje miejsca do osoby wiekowej na posługi. Ulica Sienna № 13, mieszkania 46. 30765

Kucharka poszukuje miejsca na dni. Krowiecka 29—37, stróż wskaże. 30349

Lekcje freblowskie. Tamże fortepian do sprzedania. Ul. Marszałkowska 71, u stróża. 30446

Lokaj z językiem rosyjskim i niemieckim poszukuje miejsca. Ul. Sienna № 33, mieszkania 4. 30383

Młoda panna, z francuskim i konwersacją, poszukuje zajęcia. Szczygła № domu 4, m. 17. 2234r

Mogący korespondować w języku angielskim i francuskim poszukuje zajęcia w godzinach wieczornych. Stare-Miasto 38, mieszkania 23. 30330

Młoda, inteligentna niemka poszukuje miejsca za bonę zaraz. Wiadomość w kawiarni Świętokrzyska № 3. 30752

Młoda, inteligentna niemka z rosyjskim poszukuje zajęcia, Nowomiejska 11, mieszkania 8. 30816

Niemka poszukuje zajęcia. Wiadomość w kawiarni, Niecała 7. 30791

Niemka młoda poszukuje miejsca za gospodyni lub za bonę. Oferty przyjmuje Kurjer Warszawski „A. Z.” № 130. 30331

Osoba inteligentna, łagodna, z doświadczeniem pedagogicznym, znająca muzykę, języki klasyczne, gospodarstwo domowe i szycie, szuka zajęcia, może zastąpić matkę dzieciom. Ulica Książęca-Rozbrat № 1—9, m. 3, od godz. 12 do 2-ej. 30451

Osoba uzdolniona w kroju, krawiecczym, bielidzie i reparacji, życzy sobie przyjąć pracę w mieście lub za miastem. Pańska № 60, mieszkania 34. 2254r

Osoba młoda poszukuje miejsca do zarządu domem. Świętokrzyska № 19, mieszkanie 13, w podwórzu, od godz. 2—6-ej. 30450

Osoba w średnim wieku, mówiąca po niemiecku, znająca szycie doskonale, pragnie na przychodnią do dzieci albo garde-malade. Łucka № 21, m. 18. 30766

Osoba młoda, miłej powierzchowności, poszukuje miejsca kasjerki, sklepowej lub jakiegokolwiek odpowiedniego zajęcia. Rekomendacja poważna. Łaskawe oferty przyjmuje kantor Kurjera pod lit. S. W. M. 30733

Osoba w średnim wieku przyjmie miejsce kasjerki z kaucją, sklepowej, zajęcia się domem lub do towarzystwa. Chmielna 25, Do biecka. 30731

